

PÜNİG

2 0 2 3 / 1 2 - 1

ՍՈՒՐԲ ԽԱՉ ԴՊՐԵՎԱՆՔԻ | SURP HAÇ TIBREVANK
ՊԱՐԲԵՐԱԹԵՐԹ | OKUL DERGİSİ
SCHOOL MAGAZINE
SCHULMAGAZIN

ՓԻՆԻԿ

Փիւնիկը իր մոխիրներէն կը վերակենդանանայ եւ կը խորհրդանշէ համբերութիւնը, վերակենդանութիւնը, պայքարն ու անպարտելիութիւնը: Ան կ'ապրի «Իմաստութեան Ծառ» ին վրայ եւ այս պատճառաւ կ'որակուի ամենագետ թռչունը: Բոլոր միւս թռչունները կը հաւատան Փիւնիկին ու համոզուած են թէ՛ ան պիտի ազատէ զիրենք:

ANKA KUŞU

Küllerinden doğan Anka Kuşu tekrardan var oluşu, dirilişi temsil eder. Kendini yakıp küllerinden yeniden doğan Anka kuşu; sabrın, yenilmemenin, mücadele etmenin, ve emek vererek tekrardan dirilmenin sembolüdür. Aynı zamanda bilgi ağacında yaşamasıyla her şeyi bilen kuş olarak nitelendirilir. Diğer bütün kuşlar Anka kuşuna inanır ve onları kurtaracağına dair inanç beslerler.

PHOENIX

The phoenix rising from its ashes represents rebirth and resurrection. The phoenix, which burns itself and is reborn from its ashes, is the symbol of patience, invincibility, those who struggle and resurrection through effort.

It is also described as the bird that knows everything because it lives in the tree of knowledge. All other birds believe in the phoenix and the idea that it will save them.

İçindekiler / Table of contents / Բովանդակություն / Inhalt

Boşluğun İçinde: Boşluk Hissi Üzerine Bir Yolculuk.....	4
Carpe Diem – Memento Mori.....	5
Kahve Hakkında.....	6
Murphy's Laws!.....	7
Sevgi Nedir?.....	8
Transhümanizm ve Yakın Gelecek.....	9
Yıldızlı Gece – Bedroom Arles.....	10
Miladi Takvimdeki Ayların İsimlerinin Etimolojik Kökenleri Ve Tarihsel Bağları.....	12
Andy Warhol Sergi Gezisi.....	15
Viyana Filarmoni Orkestrası Ve Yeni Yıl Konserleri.....	17
Savaşların Getirdiği İnsan Vicdanı ve Etiğine Aykırılığın Oyunu: Savaş ve Barış.....	18
Etimolojik Bağlantılar.....	19
Surp Haç Tibrevank Tiyatro Kulübü.....	20
Zorbalık.....	22
Bensizliğe Mahkum Kaldım.....	23
Bilesin.....	23
Savaşım Var.....	23
Psikolojik Yanlış Bilinen Doğrular.....	24
Sporun İnsan Vücuduna Etkileri.....	26
Okulumuzda Elektrikli Araçlar.....	28
Bunları Bşkşyor Muydunuz?.....	30
Su Krizi Kapıda.....	31
Կաղանկ, Նաւասարդ, Ամանոր՝ Ի՞նչպէս Կը Նշուի Նոր Տարին Նախապէս Եւ Այսօր Զայե՞րու Մօտ.....	32
Կեանքը.....	33
Իմ Սէրը.....	33
Սիրոյ Յոյսը.....	33
Սպասել.....	34
Դուև.....	34
Սիրել.....	34
Ընկերությունն Նուր.....	35
Ոսկե Աշուն.....	35
Կարմիր Մոյկը.....	35
Ապագայ.....	36
Պատերազմ եւ Մարդը.....	36
Ապագայի Կեանքը.....	37
Ապագայ.....	38
Յիշատակներ.....	39
Անասունները.....	39
Մեր Ապագայ Աշխարհը.....	40
Ինքնավստահություն.....	41
Օտար.....	41
Wien- Österreich- Viyana-Avusturya.....	42
München-Deutschland Münih-Almanya.....	42
Basel-Die Schweiz- Basel-İsviçre.....	43
Linzer Sterne.....	44
M-U-N Is F-U-N!.....	45
Questionnaire - Are You Addicted To Social Media?.....	47
Matematik Genel Kültür.....	51

Boşluğun İçinde: Boşluk Hissi Üzerine Bir Yolculuk

Yaşam, zamanla içsel bir yolculuk haline gelirken, bazen insanlar kendilerini derin bir boşluk hissi içinde bulurlar. Bu his, anlamsızlık, eksiklik veya içsel bir uyumsuzluk duygusu şeklinde ortaya çıkabilir. Boşluk hissi, bireyin duygusal, zihinsel ve ruhsal dünyasında bir dengesizlik işareti olabilir. Bu metin, bu karmaşık ve derin duygu durumu olan boşluk hissini anlamaya ve başa çıkmaya yönelik bir keşif sunacaktır.

Boşluk hissi, kişinin yaşanan olumlu veya olumsuz olaylara karşı veremedikleri duygusal tepkidir. Bir nevi hissizleştirmektir. İnsanların yaşamlarında farklı nedenlerle ortaya çıkabilen bir duygusal durumdur. Boşluk hissi, birçok farklı sebepten kaynaklanabilir ve bu nedenler kişisel deneyimlere, yaşam koşullarına ve duygusal durumlara bağlı olarak değişebilir.

Bu duygu, bazen yaşanan bir kayıp, bir hedefin ulaşamaması, ilişki sorunları, iş hayatındaki stres veya kişisel gelişimle ilgili belirsizlikler gibi dış etkenlere bağlı olarak ortaya çıkabilir. Ayrıca, bazen içsel bir boşluk hissi, yaşamın anlamı veya kişisel değerlerle ilgili derin düşünce süreçlerinden kaynaklanabilir.

Bazen "İçimde bir boşluk var, ne hissettiğimi bilemiyorum" deriz. Adını koyamayız. Biz ne olduğunu bilemeyiz ama o ne olduğunu bilemediğimiz şey hayatta yapmaktan zevk aldığımız ne varsa ona karşı bizi hissizleştirerek bizi istemediğimiz bir uçurumun kenarına sürükleyebilir. Bu boşluk sizinle normal hayatınız arasında o kadar büyük bir fark açar ki koşmak istesenez koşamaz, geri dönmek istesenez dönemezsiniz.

Bizde bu denli zarar oluşturan boşluk hissiyle başa çıkmak, genellikle bireyin duygusal durumunu anlaması ve bu hissi anlamlandırmasıyla başlar. Bu, terapi, içsel keşif, meditasyon veya kişisel gelişim çalışmalarını içerebilir. Boşluk hissini nedenleriyle yüzleşmek ve bu duyguyu doldurmak için olumlu ve anlamlı adımlar atmak, genellikle bu duygunun azalmasına yardımcı olabilir. Yani; korktuğunuz, yapmak istemediğiniz, her seferinde kendinizi ondan geri çektiğiniz ne varsa onun üzerine gitmek neden olduğunu anlamaya çalışmak bunun çözümü olabilir. "Yapamıyorum, ne kadar dene-sem de olmuyor, istemiyorum" diyerek pes ettiğiniz her saniye o boş his tüm vücudumuzu, ruhsal bedenimizi kapsar ve savaşmaya devam etme isteğimizi azaltır.

Bir süre sonra yorulur, ne oluyorsa olsun dönemine

gireriz. Sanki gözümüzde her şey değersizleşir ve mantıksızlaşır gibi olur. Agresifleşmeye başlar bunu çevrenize de yansıtmaya başlarız. Çevremizdeki insanlar bizden teker teker uzaklaşır. Ama aynı zamanda boşluk hissi, bir tür içsel rehberlik olabilir. Bu duygu, yaşamın derin anlamlarını ve kişisel hedefleri daha derinlemesine anlamak için bir fırsat olarak görülebilir. Bu nedenle, bu hissi anlamak ve onunla başa çıkmak, kişisel büyüme ve içsel tatmin açısından önemli bir adım olabilir.

Bu durumu aştıktan sonra daha mantıklı kararlar almayı, daha düzgün düşünmeye ve odaklanmaya başlarırsınız. Artık eskisi gibi siyah beyaz görmeyi bırakır tekrar renklere döneriz.

Boşluk yolculuğumuzu 5 maddeye ayırabiliriz:

- 1) **Boşluğun Renkleri:** Boşluk hissi, bir paletin farklı renk tonları gibi çeşitli nedenlerden kaynaklanabilir demiştik. İçsel çatışmalar, değer çatışmaları, yaşam amacı arayışı veya duygusal bağlantılardaki boşluklar, bu renk tonlarını oluşturabilir. Her bireyin boşluk hissi yani, renk paleti farklıdır. Kişisel deneyimlere, yaşam koşullarına ve değerlere bağlı olarak şekillenir, bütünlüşür, renkleri.
- 2) **Anlam Arayışı:** Boşluk hissi, aslında yaşamın anlamını sorgulama ve anlam arayışının bir yansımasıdır. Birey, kendi varoluşunu anlamlandırmaya çalışır, hayat amacını ve değerlerini sorgulayabilir. Bu süreç, bireyin kendisiyle derinlemesine bir diyalog içine girmesine neden olur.
- 3) **İçsel Yolculuk:** Boşluk hissi, kimi zaman bir içsel keşif yolculuğunu tetikleyebiliyor. Bu içsel yolculuk, kişinin duygusal zenginlik kazanmasına, kendisiyle daha derin bir bağlantı kurmasına ve kendini anlamasına olanak tanır. Böylece boşluk hissini etkisini azaltabilir.
- 4) **Duygusal Bağlantılar:** Boşluk hissi, bazen duygusal bağlantılarda eksiklik hissiyle ilişkilidir. İnsan ilişkilerinde derinleşme, empati geliştirme ve bağlantı kurma çabaları, bu boşluğun doldurulmasına katkıda bulunabilir.
- 5) **Başa Çıkma:** Boşluk hissiyle başa çıkma süreci, bireyin bu duyguyu anlaması ve onunla barışmasıyla başlar. Terapi, meditasyon, sanat, yazı veya kişisel gelişim uygulamaları gibi araçlar, bu dönüşüm sürecine destek olabilir. Bu süreç, boşluğun bir eksiklik değil, içsel bir rehberlik olduğu perspektifini sunabilir.

Boşluğun içindeki bu yolculuk, bireyin kendisiyle, başkalarıyla ve yaşamın temel sorularıyla daha derin bir bağlantı kurma fırsatı sunar. Belki de boşluk hissi, içsel bir rehber olarak, bireyin yaşamının anlamını daha derinlemesine keşfetmesine ve bu keşiften büyümesine olanak tanır.

Boşluğun en derin yerinde, kendi içsel ışığınızı bulabilir ve bu karanlık alanlarda bile kendi aydınlığınızı yaratabilirsiniz. Unutmayalım ki, bir şeyin hareket edebilmesi ve değişebilmesi için boşluğa ihtiyaç vardır.

Carpe Diem – Memento Mori

Latin edebiyatının önemli isimlerinden Horatius'un dizesinde geçen Carpe Diem kavramı günümüzde popüler hale gelmiştir. Derin anlamlar taşıyan Carpe Diem kavramı edebiyat dünyasının önemli baş yapıtlarından 'Ölü Ozanlar Derneği' eserinde de karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde bu ifade Carpe Diem felsefesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Carpe Diem; gününü gün et, zamanın tadını çıkar, günü yakala, anı yaşa veya günü yaşa gibi anlamlara gelir.

Carpe Diem özdeyişi Hedonist felsefenin bir savunucusu gibi gözükse de aslında gelecek hakkında endişelenmek yerine yaşanan anın değerine vurgulamak için yapılan bir uyarıdır. 19. Yüzyıl başlarında Byron'ın yapıtlarında sık sık geçen bu kavram; günü yakala, deneyimdeki hazzın farkına var gibi tanımlanmıştır. Kimi Hristiyan manzumelerindeyse; günü anlamlı yaşa; anlamında kullanılan özdeyiş, insanların bedenlerini uykuya hazırlamak yerine, ruhlarını ölüme hazırlamaları gerektiğini vurgulama konusunda örtük bir uyarı barındırır. Yarının ne olacağı bilinmediği için, içinde bulunulan zamanın kıymetinin bilinmesi, yarına mümkün olduğunca az güvenilmesi gerektiği vurgusu vardır.

Memento Mori sözünü Roma İmparator'u ve aynı zamanda bir Stoacı filozof olan Marcus Aurelius ilk olarak kullanmıştır. Memento mori; fani olduğunu hatırla, öleceğini hatırla, bir gün öleceksin, bunu hatırla ve şimdi yaşa veya ölümünü hatırla, gibi şekillerde çevrilebilecek bir Latince deyiştir. Bu ifade, insanların ölümlülüğünü hatırlamaları, yaşamlarını değerlendirmeleri ve hayatta önemli olan şeylere odaklanmaları gerektiğini anlatır. Ayrıca bu deyiş, aynı amacı taşıyan fakat farklı şekil ve konseptleri kullanan çeşitli sanat eserleri için de kullanılır ki buradaki aynı amaç insanlara faniliklerini, ölümlü olduklarını hatırlatmaktır.

Yazıya bu iki kavramın etimolojileri hakkında bilgi vererek başlamamın nedeni, bu kavramların hangi tanımlarını aldığını bilirsek onlar hakkında fikir yürütmemiz daha kolay hale gelecektir. Bu iki Latince kavram hayatın geneli için bize yol göstermektedir. Tanımları verirken kullandığım bazı felsefi görüşler var. Bunları biraz açıklayacak olursak:

Hedonizm (Hazcılık): "Hedone" kavramı Antik Yunanca haz ve zevk anlamına gelmektedir. Ahlaksal eylemin amacı hazzdır, bu akıma göre ahlaki erdem, eylemin sonucu oluşan haza bağlıdır. Bu haz kişisel ve değişken olduğu için evrensel bir ahlak yasasından söz edilemez. Bir davranış, davranışı gerçekleştiren haz doğrultusunda değerlidir. Aristoppos'a göre mutluluğa acıdan kaçıp haz peşinde koşarak elde edilir. Haz sağlayan durumlar iyi, acı veren durumlar kötüdür. Epikuros'a göre tüm canlılar doğdukları andan itibaren haza koşarlar. Ancak bazı hazlar sonucunda acı çekeriz ve bu sonu acıyla biten hazlar değersizdir. Bu nedenle ruhsal hazlara yönelinmelidir. Çünkü ruhsal hazlar bedensel hazlardan daha üstündür. Ruhsal hazlar insana dinginlik verir.

Stoacılık: Helenistik dönemin en önemli ve en tipik öğretisi olarak kabul edilir. Tek bir düşünür tarafından

dogma olarak ortaya konmayan Stoacılığın kurucusunun Kıbrıs'lı Zenon olduğu düşünülüyor. Okul adını, Zenon'un derslerini verdiği Stoa poikile denilen sütunlu galeriden alır. 500 yıl kadar etkinliğini sürdüren Stoacılık, ortaya koyduğu öğretilerle farklı kesimlere seslenebilmiş, hem siyasal iktidarların içinden hem de üst sınıf aydınları arasından temsilciler bulmuştur. Bunlardan birisi de Roma İmparatorlarından Marcus Aurelius'tur. Stoacılar göre evrende her şey tanrısal akılla (logos) düzenlendiği için, rastlantıya yer yoktur. Doğaya, ona tamamen içkin bir yasa egemendir. Doğanın bir parçası olan insan da bu yazgıya tâbidir. İnsan kendini doğadan sıyrıp atamayacağına göre yapılacak en iyi iş, bu yazgıyı olduğu gibi benimsemektir. İnsan özgürlüğünü, bu doğa yasalarının gönüllü kabulü getirir. Özgürlük kaderinizi değiştirebilme gücü değil, duygusal rahatsızlıkların ve endişelerin giderilebilmesidir. İnsanları asıl üzen "şeyler" değildir, o şeyler hakkındaki fikirleridir. Epiktetos'un; "Ölümünden kaçamam ama ölüm fikrinden kaçabilirim." sözü, bu bakış açısının en belirgin örneğidir.

Bu kavramlar arasında bana daha mantıklı gelen kavram ise Memento Moridir. Çünkü ölümü hatırlayarak yaşamın geçici olduğunu ve bu bilinçle yaşamının önemli olduğunu ifade ediyor. Yani bu kavram bana zamanımızın az olduğunu ve elimizde olan zamanı iyi kullanmamız gerektiğini hatırlatıyor. Doğal olarak bir insan doğar, büyür, ürer ve ölür. Fakat hepimiz doğmak, büyümek ve üremek kısmında kalıyor, yarınımızı düşünmeden hareket ediyor ve bir gün ölecek oluşumuzu kabullenemiyoruz. Hatta öyle ki pek çoğumuz ölüm kavramından korkuyor, bu kavramı duymaktan kaçıyoruz. Fakat ölüm kavramını kabullenmek, doğum kavramını ya da üreme kavramını kabullenmekten daha önemlidir, bunu bilmiyoruz. Bunun ışığında anda kalmak yerine bu anların birgün sonu geleceğinin farkına varmak ve anı daha anlamlı kılmak daha önemli. Çünkü geçirdiğimiz zamanı bir daha tekrar

yaşamımızın imkansız olduğu hayatta her anımız çok değerli.

Carpe Diem anlayışını da seçsek, Memento Mori anlayışını da seçsek unutmamız gereken biz süreli varlıklarız ve bu süreyi nitelikli geçirmeliyiz.

10A – Aleks KAYAOĞLU

Kahve Hakkında

Kahve, bazılarımızın sabah olmazsa olmaz ritüeli, bazılarımızınsa sohbetlerinin vazgeçilmezidir. Günümüzde üretimi çoğunlukla Brezilya'da gerçekleşse de kökeni Etiyopya'ya dayanan bir bitkidir.

Kahve "Coffea" adı verilen bir bitkiden elde edilmektedir. Bu bitki ilk olarak dünya tarih sahnesine Etiyopya'da çıkmıştır. Söylenenlere göre adını da bu ülkenin güney batısında bulunan "Kaffa" şehrinden almaktadır. 15. yüzyılda Arabistan'ın Güneyinde yetiştirilmeye başlanmasıyla o bölgedeki halklarda kahve içme alışkanlığı oluşmuştur. 16. yüzyıla gelindiğinde kahve Avrupa Kıtası'na gelmiş hatta bu tarihlerde Venedik'te ilk kahve dükkanları açılmaya başlamıştır. Bunun üzerine Avrupalıların kahveyi sevmeleriyle kahve hızlıca Avrupa'da yayılmaya başladı. 17. ve 18. yüzyılda kahve artık Avrupa'nın en önemli tüketim malzemelerinden biri hâline geldi. Bu tarihten itibaren Hollanda'nın başkenti Amsterdam Avrupalıların kahve ticaret merkezi haline geldi. 1971'de Starbucks'ın kurulmasıyla birlikte kahve özelinde konsept ve sosyalleşme ön plana çıktı. Espresso bazlı Caffè Latte, Americano, Mocha, Frappe gibi içecekler hayatımıza bu dönemden başlayarak girdi.

Peki, dünyada kahve tüketen herkesin amacı aynı mı, yoksa farklı milletler kahveyi farklı amaçlarla mı tüketir? Örneğin; Anadolu'da yaşayan milletler çoğunlukla kahveyi bir sohbet aracı olarak görür. Aynı zamanda bu coğrafyada yaşayan insanlar bazı geleneklerinin içinde de kahveye yer vermişlerdir. En bilindik gelenek gelin adayının damat adayına tuzlu kahve yapmasıdır. Bu geleneğin açıklaması şu şekildedir; gelin adayı eğer damat adayını beğenmediyse kahvesine şeker yerine tuz koyar ve bu kahveyi içen damat adayı ise kızın kendisini beğenmediğini anlayarak evlilik isteğinden vazgeçer. Şimdilerde bu geleneğin anlamı değişikliğe uğramış-

tır. Peki İtalyanlar kahvelerini nasıl içer "hızlı ve öfkeli" diyebiliriz. İtalyanlar sabahları güne kahve ile başlamanın ilk temsilcileridir. Bu yüzden İtalya'da kahveciler 7 gibi erken saatlerde açık olur ve kalabalık takdire şayandır. Öyle ki örneğin ayakta, bir Cornetto ve Cappuccino içtiğiniz zaman gerçek bir İtalyan gibi davranmış oluyorsunuz. Söylenene göre İtalyanlar'ın bir turisti tanınmasının en kolay yolu birinin sabah saatleri dışında Cappuccino içerken görmeleridir. Siz siz olun, İtalya'ya yolunuz düşerse Capuccino'yu sabah için.

Özetle İtalyanlar sabah hariç çoğunlukla Espresso içmektedirler, bunu da genellikle ayakta, sanki susamış da su ihtiyacını gideriyormuşçasına yapıyorlar. İtalyayla ilgili küçük bir bilgi daha vermek gerekirse, Latte sipariş ettiğinizde sadece bir süt gelir. Bu sipariş verdiğiniz kişiden kaynaklanan bir hata değildir. Aksine, siz hatalı bir sipariş vermiş olursunuz. Çünkü Latte İtalyanca süt demektir. Peki, Fransızlar? Onlar da kahvelerini oturarak sohbet eşliğinde tüketmeyi severler. Fransa'da genel olarak sert kahveler tüketilir. "Un Cafe" küçük fincanda sunulan sert kahveyi, "Un Cafe Serre" ise sert espresso-yu tanırlar. Fransa'da Latte, Mocha gibi sütlü kahveler, sabah kahvaltılarında tüketilir.

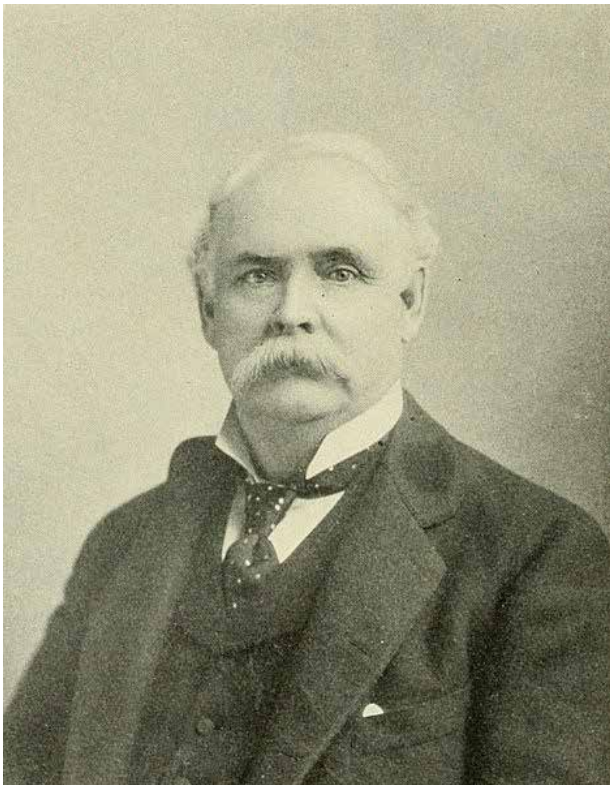
Kısaca her milletin kahveyi içtiği ve tükettiği şekil değişiyor. Her millet kendi kültürüne göre kahveyi uyarlayıp o şekilde tüketiyor. Bu da şu an bulunan kahve çeşitliliğini açıklar niteliktedir.

10A – Elin ALKANLI

Murphy's Laws!

Murphy was an engineer who worked for the U.S. Air Force during the 1940s and 1950s. He was known for his expertise in safety testing and was responsible for developing safety equipment for pilots and astronauts. Despite his significant contributions to the field, he is most famous for his accidental creation of "Murphy's Laws".

Murphy's Laws refer to a collection of pessimistic propositions that relate to unexpected situations in life. These laws are famous for their humorous and sometimes sarcastic take on life's unexpected events, especially in the workplace. The origin of Murphy's Laws can be traced back to an incident that occurred in 1949 when an American aerospace engineer named Edward A. Murphy Jr. experienced a malfunction in a testing procedure.

Murphy was working with a team of technicians, and one of them had installed a sensor backward, causing the test to fail. In frustration, Murphy said, "If there are two or more ways to do something, and one of those ways can result in a catastrophe, then someone will do it." This statement became known as Murphy's Law.

From that moment, the term "Murphy's Law" took on a broader meaning, and the collection of pessimistic propositions began to grow. Today, there are hundreds of Murphy's Laws that cover everything from everyday situations to complex problems. The laws are often humorous, but they also have a practical purpose. They serve as a reminder to plan for potential problems.

Here are a few examples of

Murphy's Laws:

If anything can go wrong, it will.

Anything that can go wrong, will go wrong at the worst possible moment.

If there is a possibility of several things going wrong, the one that will cause the most damage will be the one to go wrong.

If you try to fix something, it will only make things worse.

The probability of a piece of bread falling with the buttered side down is directly proportional to the cost of the carpet.

If you're feeling good, don't worry, you'll get over it.

If everything is going well, you've obviously overlooked something.

If you're early, the traffic is light. If you're late, the traffic is heavy.

The more desperate you are to find something, the more likely it is to be in the last place you look.

So if bad things happen to you throughout the day and you feel like the universe is conspiring against you, remember, you are not alone...

Murphy's Laws!

12A – Madlina GEZ

Sevgi Nedir?

Farsça kām; sevgi, arzu, zevk; sözcüğünden alıntıdır. Sevgi bir duygu çeşididir. Kısaca ilgi göstermeye yönelten duygu anlamına gelir. Sevgi, insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duyguya denmektedir. Sevginin bu tanımındaki yakınlık ve bağlılık önemli kavramlardır. Burada yakınlık kavramı, bir kişinin bir varlığı kendi varlığıyla bir tutması veya kendi varlığıyla birlikte olabilecek şekilde hissetmesi; bağlılık kavramı ise bir kişinin ne şartlar altında olursa olsun karşısındaki varlığı bırakmaması anlamıyla kullanılmıştır. Bu tanım çerçevesinde düşündüğümüzde sevgi içinde biraz da olsa teslimiyet barındırmaktadır. Karşısındaki varlığı şart gözetmeksizin kabul etmek ve onunla var olma isteğidir. Sevginin başka bir tanımına baktığımızda; ilgi göstermeye yönelten duygu olarak görürüz. Biraz düşündüğümüzde hayatımızda nelere ilgi gösteririz, neleri merak edip öğrenmek isteriz? Bana kalırsa bu soruların her birinin cevabı tek bir kelimeyle birleşmektedir. O kelimeyse sevgidir. Derslerimizi düşünelim; en çok öğrenmek istediğimiz, sabah akşam, bıkmadan çalıştığımız, en sevdiğimiz dersimiz değil midir? Hayatımızdan ilgi göstermekle ilgili birçok farklı örnek verebiliriz. En ilgilendiğimiz film, müzik, hobimiz, kişi, spor dalı en sevdiğimiz şeylerdir. Sevgi ile yapılan bir eylemden insan sıkılmaz veya onu yaptığı anda yorulmaz.

Sevgiyi tanımlamaya çalıştım, ona bir çerçeve çizerek ne olduğunu anlamlandırmaya çabaladım. Fakat bilmekteyiz ki sevginin tek bir çeşidi yok. Mesela anne – baba sevgisi, kardeş sevgisi, yemek sevgisi, spor sevgisi, hayvan sevgisi gibi birçok sevgi çeşidinden bahsedebiliriz. Bunların her biri birbirinden ayrı temelde sevgiden pay alır. Biri bağlılık, diğeri dostluk, bir diğeri ise etkilenmede temelini bulur.

Psikologlar da sevgiyi bir çok kez tanımlamışlardır. Bunlardan biri S. Freud'dur. Sevgiyi "cinsel içgüdünün yansıması ve yüceltilmesi" olarak ele almaktadır. Freud'a göre yaşam iç güdüsü (Eros), ölüm iç güdüsü (Thanatos) ve libidinal enerji, insan sevgisinin kaynağıdır. Eros'un hakim olduğu ruhsal durumlarda, cinsellik egemen olmaya bağlamakta ve ak, sevgi, cinsel doyum, temas gereksinimleri ortaya çıkmaktadır. Davranışçı psikologlara göre, insan, koşullanmalarıyla bağlantılı olarak, iyi – kötü, mantıklı – mantıksız olabilir. İnsanın davranışlarının kendi dışındaki etmenler belirlemektedir. Hümanist yaklaşımın temsilcilerinden Rogers'a göre; insanın uygun koşullar içinde yaşaması takdirde dost ve yapıcı eğilimlere sahiptir. Adler ise, insanlarla içtenlikle ilgilenme eğiliminin insanın yapısından olduğunu anlarız. Şeklinde farklı sevgi açıklamaları vermiştir.

"Peki gerçek sevgi nedir?" veya "Her bir sevgi aslında gerçek sevgi midir?" geçen gün bu konular hakkında düşünürken karşıma "Gerçek sevgi şudur: İnsanın, kişiye ve nesneye kişinin bütün içtenliği ile davranmasıdır. Karşımızdaki kişinin isteklerine, hayallerine, umutlarına ve sıkıntılarına ortak olmak ve gösterilen bütün bu çabayı hiçbir karşılık beklemeden mutluluk içerisinde yapmaktır." şeklinde bir tanım çıktı. Bu kelimelerde, bir insan bir insanı sebepsiz bir şekilde sevebilir ve bunu sor-

gulamadan saf sevgisini ortaya koyabilir gibi bir anlam çıkardım. Bir durup düşündüğümde gerçek sevginin ne kadar zahmetli ve bir o kadar da değerli olduğu sonucuna vardım. Hayat da biraz böyle bence neye daha fazla zaman ayırıyorsak, neyi yapmak için çaba harcıyorsak onu elde ettiğimizde o kadar da değerli oluyor.

Sevginin mutlulukla da yakından bir bağı vardır. Örneğin sevgi dolu bir insan her zaman pozitifdir, gözlerinin içi güler bedenindeki her hareket olumludur. Seven ve sevilen insanlara baktığımızda sahip olduğu duyguyu paylaşmak ve diğer insanlara da yaymak ister. Bu onların esas mutluluk kaynağıdır. Bir insan bir insanı sebepsiz bir şekilde sevebilir ve bunu sorgulamaz. Sevgi olan yerde mutluluk vardır örneğin sevgi dolu bir insan her zaman pozitifdir gözlerinin içi güler bedenindeki her hareket olumludur sevgi iyileştirir, düzeltir, affeder. Dünya bence sevgiyle değişecek ve sevecen hale gelecek çünkü sevgi her sorunu ortadan kaldırır. Her şeye anlayışla bakarsınız sorun değil çözüm üretiriz. İkimizden geleni yaparsınız bence sevgi bir sudur su gibi akar ve tertemiz eder. Sevgi dört elementten oluşur iyilik, merhamet, neşe ve sakinlik. Sevgi iyilik yaptırır, sevindirir, mutlu eder, eğlendirir. Siz mutluyunuz başkalarına mutluluk verebilirsiniz.

Sevginin iyileştirici, düzeltici bir tarafının da olduğunu düşünüyorum. Dışarda yaşamak zorunda kalan hayvanları düşünün, ufacık bir sevgi gösterdiğinizde daha önce sizden çekinen o hayvanlar nasıl da size şefkatle bakmaya başlıyorlar. Dünya bence sevgiyle değişecek ve sevecen hale gelecek. Çünkü sevgi her sorunu ortadan kaldırır. Sevgi ve mutlulukla baktığımız zaman var olan sorunları çözmek için, birbirimize fayda sağlamak için çaba harcarız. Sevgi bir sudur, su gibi akar ve aktığı yeri tertemiz yapar. Sevgi iyilik yaptırır, sevindirir, mutlu eder, eğlendirir. Siz mutluyunuz başkalarına mutluluk verebilirsiniz.

Yazının sonuna yaklaştığımda insanlar için belki de en önemli sevgi çeşidinden bahsetmek isterim. Kendini sevmek; kişinin kendisi her haliyle tamamen kabul etme-

si, kendisine karşı nazik olması, kendisine saygılı davranması ve hem gelişimi hem de bireysel refahı beslemesi anlama gelir. Bunun yanı sıra, kendini sevmek; kişinin kendine dair duygu ve düşünceleri ile de doğrudan bağlantılıdır. Öz sevgi kavramı derinlemesine incelediğimizde; bu kavram içerisinde kendimiz için yaptıklarımızı, kendimiz ile kurduğumuz iletişimi, kendimize dair hislerimizi buluruz. Eğer siz severseniz çevrenizle olan iletişiminiz de hem daha sağlıklı hem de daha saygın olacaktır. Sevgi emek ister, sabır ister, bilgi ister, anlayışlıdır, şefkatlidir, yapıcıdır, birleştiricidir. Sevgi ve mutluluğu birbirinden ayırmayı da aslında bilmeliyiz. Sevgi; muhabbet, insanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygudur. Mutluluk ise, bütün özelemlere, bütün isteklere eksiksiz bir biçimde ve sürekli olarak erişilmekten duyulan kıvanç durumudur.

Unutmamak gerekir ki, sevginin de acı hissi verme gibi bir tarafı vardır. Sevgi acı verir; çünkü o dönüştürür. Her dönüşüm alışana kadar insanı sınar. Bu sına da zaman zaman acı veren bir süreçtir. Her ne olursa olsun bu sinamadan sevgi ile geçmemiz mümkündür.

10A – Liana YANAR

Transhümanizm ve Yakın Gelecek

Yapay zeka, günümüzde birçok alanda kullanılmaktadır. Yapay zeka özellikle, veri analizi, otomasyon, robotik sistemler ve diğer teknolojilerde oldukça yer tutan bir gelişmedir. Yapay zekanın hayatımızın her alanında kullanılmaya başlanması yakın tarihte onunla daha fazla ilgileneceğimizi göstermekte. Son teknolojik gelişmelerden biri ise robotlardır. Yazıma robotlarla ilgili bir soruyla başlamak istiyorum. Aslında bu soru insanlık tarihinin gelecekte nasıl şekilleneceğini veya nasıl evrileceğini bize düşündüren bir sorudur.

Robotlar mı insanlaştırmalı yoksa insanlar mı robotlaştırılmalı?

Bu soruyu “Transhümanizm” kavramıyla açıklayalım. Transhümanizm, insanların uyumak, yemek yemek, hastalanmak ve yaşlanmak gibi gereksiz görülen yönlerinin ortadan kaldırılması amacıyla teknoloji ve bilimden faydalanılması gerektiğini öne süren uluslararası bir entelektüel ve kültürel harekettir. Bu akımı destekleyenlerin insanlarda gereksiz görülen faktörleri ortadan kaldırıp, insanları robotlaştırmaya çalışmaktadırlar. Bu çalışmalar “Öjenik” bir düşünceye de yönelebilir ama başlıca sebebi insan ırkını fiziksel ve duygusal olarak geliştirmektir. Öjenik kavramına kısa bir parantez açacak olursak: Öjenik, kaba hâliyle ilk kez Platon tarafından ortaya atılmış, ancak modern anlamıyla ilk olarak Sir Francis Galton tarafından formüle edilmiş, sağlıklı ceninleri ayırıp sağlıklı ceninler yetiştirmenin yollarını arayan, bilimselliği tartışmalı bir toplumsal akım veya toplumsal felsefedir. Öjenik, Galton’un iyi doğan anlamında eski Yunancadan ürettiği bir kelimedir. Ancak günümüzde transhümanizm kavramı bazı eleştirilerle karşılaşmaktadır. Yeni özellikler ekleyerek insan kapasitesini artırmanın mümkünatı ve kavramsal olarak kendisi bir tartışma konusudur.

Transhümanizmin eleştirmenleri iki ana gruba ayrılır: Transhümanist amaçların gerçekleşmesinin mümkün olduğundan şüphe duyanlar (uygulamasal eleştiri) ve transhümanizmin dünya görüşüne veya kendisine karşı çıkanlar (etik eleştiri). Kritikleri ve karşıtları, transhümanist amaçları insancıl değerlere bir tehdit olarak görürler.

Teknolojinin gelişmesi ile beraber insanların görece kolay zarar görebilen organik bedenlerden kurtarıp, daha kolay yenilenebilen android bedenlere bilincin aktarılması düşünülmeye başlamaktadır. Bu beraberinde felsefenin yüzyıllardır üstünde bir sonuca varılamadığı bir soruyu aklımıza getirmektedir. Bu soru “insan nedir?” sorusudur. Değişik çağlarda bu soru farklı filozoflarca yorumlanmıştır. Bu soruyu ilk soran Platon’dan başlayarak günümüze kadar geçen süreçte insanın tanımı oldukça ilgi çekici yorumlarla karşılaşmıştır. Bu yorumlar içinde kimi zaman beden yok sayılırken, kimi zaman ise hakimiyetini geri almıştır. İdealist filozoflara ve teologlara göre beden insanın eksik yanı iken, materyalist ve empirist filozoflara göre ise beden insanı insan yapan en önemli tarafı olarak yorumlanmıştır. Özellikle Kant, Nietzsche, Hegel ve J. P. Sartre gibi filozofların felsefe sahnesine çıkmasıyla insana yeni anlamlar katılmış ve bu tanımlamalarda bilinç kavramı önemli bir yer tutmuştur. Peki günümüzde halen bilinç tam çözülememişken bunun başka bir alana aktarılabilmesi ne kadar mümkün olacaktır. Bunun aktarımında doğacak sosyal adeletsizlik ve ahlak sorunları çözümünün bulunabilmesi için insan ırkının farklı pratiklere geçmesi gerekmektedir.

İnsanların robotlaştırılması görüşlerinden biri de doğal doğumlarda yaşanan sorunların çözülmesi gerektiğidir. Bunun için yeni bir üreme yöntemi ortaya atılmaktadır. Bu yeni üreme yönteminin adı ise “Yapay Rahim”dir.” Yapay rahim, temelde insanın bir canlı rahminde değil, teknolojik bir rahimde gelişim dünyaya gelmesidir. Tabii bu şekilde dünyaya gelen insanlar daha rahmin içindeyken genetik olarak şekillendirilebilir. Bu da devletler tarafından milis güç oluşturmak veya ucuz işçi taleplerini karşılamak için kullanılabilir.

Maalesef her konuda ayrımcılığın yapıldığı dünyamızda yapay rahim ile doğan çocuklarda bu ayrımcılık ile karşılaşabilirler. Dolayısıyla görülmektedir ki, yapay rahim teknolojisinin bazı olumlu ve olumsuz yönleri bulunmaktadır. Olumsuz yönleri; aile bağlarında zayıflama, toplumsal sınıf farkının artması ve ahlaki açıdan yaşanan sorunlar olarak verilebilir. Olumlu yönleri ise; belirli sebeplerden

çocuk sahibi olamayan insanların çocuk sahibi olabilmeleri sağlanabilmektedir.

En başta sorduğumuz sorunun ikinci kısmına gelecekte olursak, yani; robotların insanlaştırmaya çalışması düşüncesine. Günümüzde yapay zeka ile ilgili yapılan çalışmalarda, robotlara insanlarda bulunan ruh ve duyguların aktarılmasına çalışılmaktadır. Bunun başlıca sebebi ekonomik ve uygulanabilirlik olarak insan biçimli robotlar daha kullanışlı ve günlük hayatta insanların yaptığı bazı işleri devralma konusunda daha avantajlı olmalarından dolayıdır. Bir dakika durup düşündüğümüzde bizim yerimize işe gidecek bir robotun olması, yapmamız gereken işlerin robotlar tarafından yapılması ilk etapta elbette hepimize cazip gelmektedir. Ancak bu durumun yol açacağı bazı sorunlar da mevcuttur. Özellikle edebiyatta ve sinemada ortaya konan distopik eserler bu sorunları gözler önüne sermektedir. Yapay zekanın, insansı düşünmesi insanların gereksiz nesnelere dönüşmesine neden olmaktadır. Bu da devletler tarafından insan nüfusunun azaltılma politikası izlemelerine veya ayrıcalıklı insan toplumunun oluşmasına neden olabilir. Beraberinde getirecek yeni toplumsal çatışmaları şu an çözebileceğimiz bir bilgi birikimine maalesef sahip değiliz.

Teknolojinin ilerlemesi üzerine kurulan distopik eserlerin hepsinin sonunda insan ırkının yok olması veya köleleştirilmesi gözler önüne serilmekte, yakın gelecekte bu durumla karşılaşmamak adına şimdi alacağımız kararları sağlam zemin üzerine oturtmalıyız. Yapay zeka teknolojisi günümüzde ahlaki yargılamalar ile karşı karşıya kalmaktadır. Çünkü robotların insanlaştırılması, insan kavramının değişimine ve insani yargı sisteminin fakılaşmasına neden olmaktadır. Bu da birçok düşünür tarafından yapay zeka teknolojisinin sorunlu bir alan olarak görülmesine neden olmaktadır.

Geleceğin nasıl şekilleneceğine dair kesin bir yolumuz olmamasına rağmen umarın daha fazla sosyal adaletsizliğin olmadığı, insanların köleleşmediği ve doğanın korunduğu bir yol tercih ederiz.

11B – Ares BOYACIYAN

Yıldızlı Gece – Bedroom Arles

Vincent Willem Van Gogh 30 mart 1853 – 29 Temmuz 1890 tarihleri arasında yaşamış, Hollandalı art izlenimci ressamdır. Batı dünyası sanat tarihinin en tanınmış ve en etkili şahsiyetlerinden biridir. On yıldan biraz fazla bir süre içinde aralarında 860 yağlı boya tablonun da olduğu 2.100 kadar resim ve çizim çalışması üretti ve bunların çoğu yaşamının son iki yılında yapıldı. Bunların arasında manzaralar, natüremortlar, portreler, otoportreler bulunmaktadır ve modern sanatın temelleri sayılan cürekâr renklerle canlı, fevrî ve ifade dolu fırça darbeleriyle ayırt edilirler. 37 yaşında yıllardır süren psikolojik rahatsızlığı ve yoksulluğun ardından trajik bir biçimde kimilerine göre intihar, kimilerine göre bir cinayet sebebiyle silahla yaralandıktan otuz saat sonra hayata veda etti.

İzlenimci ressamlar, 19. yüzyılın sonlarına doğru ortaya

çıkan bir sanat akımının temsilcileridir. Bu ressamlar, doğadaki ışık ve renk etkilerini yakalamaya odaklanarak anlık izlenimleri resmetmeye çalışırlar. Detaylara fazla odaklanmak yerine, renk tonları ve ışık değişimleri aracılığıyla atmosferi yansıtmayı amaçlarlar. Vincent Willem Van Gogh, Claude Monet ve Pierre - Auguste Renoir gibi sanatçılar bu akımın önde gelen isimleridir.

Ressam Van Gogh'un en ünlü eserlerinden biri olan "Yıldızlı Gece" sanat eserleri arasında büyük bir önem taşımaktadır. Van Gogh, Yıldızlı Gece resmini tedavi gördüğü ruh ve sinir hastalıkları hastanesinde, 1889 yılının haziran ayında sabaha karşı bir zamanda tamam-

lamıştır. Bu eseri yakından incelediğimizde resmin içeriğinde özgün bir biçimde oluşturulmuş yıldızlar, ay, bir köy, kilise, mezarlık, kavak ağaçları ve birçok renk karmaşası görmekteyiz. Van Gogh'un kafa karışıklığını yansıttığı tabloda dairesel fırça darbeleriyle, dönen bulutlar ve yıldız anaforlarıyla dolu bir gece olan ve gerçekliği yakalamak için belirgin fırça darbeleri kullanmıştır. Tabloya bakıldığında ise gözle görülen ama ilk bakışta anlaşılamayan duygular yansıtılmaktadır. Ayrıca St. Rémy'deki ruh ve sinir hastalıkları hastanesinin zemin katında, doğu cephesinde yer alan ve atölye olarak kullandığı odanın penceresinden yaptığı bu resim, Van Gogh'un baş yapıtıdır. Resmi en önemli kılan şey ise kendisinin bu eseri başlı başına bir hata ve başarısızlık örneği olarak görmesidir ki bu çok üzücü. Kompozisyonadaki öğelerin gerçeğe uygunluğu açısından bu inancı doğru olabilir; ancak resim aslında soyutlama örneği olarak da görülebilir. Bu sayede tablo çokça ünlenmiş ve günümüze kadar tüm önemini koruyarak elimize ulaşmıştır. Tablonun genel bakış açısı insana huzur veren aynı zamanda insanı çok düşündüren bir tablo... Çok düşündürmesi tablonun gizemini iyice artırmakta ve onu önemli kılmaktadır.

Van Gogh her ne kadar başarısızlık olarak baksa da tüm dünya da ünlenmiş ve tüm dünyaca onaylanmış bir tablodur. Ayrıca eser Van Gogh'un dindar bir evde büyümesinden kaynaklanan bir nefes alma isteğini de yansıtmaktadır. Resmi üç parçaya böldüğümüzde gökyüzü ilahidir. İnsan anlayışının ötesinde ve erişemeyeceği yerdedir gerçek dışı kısmı sembolize eder. Bununla birlikte, köyün içinden geçen ağaçların ve kilise-

nin gökyüzüne uzanışı sayesinde sanatçı sanki Tanrı'yı köye getirmektedir. Bazı analistler, ön plandaki stilize selvi ağacının sembolizmini, ölümle ve Van Gogh'un intiharıyla ilişkilendirebiliyor. Bu eser, empresyonizmin gerçeklik algısı, doğa gözlemciliği ve yoğun renk anlayışını bırakarak, sonraki tüm ekspresyonist eserler için bir mihenk taşı niteliğindedir.

Van Gogh'un bir diğer önemli başyapıtı ise "Arles'teki Yatak Odası (Bedroom in Arles) - (Yatak Odası)'dır." Tablo, Van Gogh'un Sarı ev olarak bilinen Arles, Bouc-hes-du-Rhône, Fransa'daki Place Lamartine adresindeki 2 numaradaki yatak odasını tasvir etmektedir. Sağdaki kapı üst kata ve merdivene açılıyordu; soldaki kapı Gauguin için hazırladığı misafir odasının kapısıydı; ön duvardaki pencere Lamartine Meydanı'na ve buradaki halka açık bahçelere bakıyordu. Bu oda dikdörtgen değil, yamuk şeklindeydi; ön duvarın sol köşesinde geniş bir açı, sağda ise dar bir açı vardı. Van Gogh ilk versiyona 1888 yılının ekim ayı ortasında Arles'ta kaldığı süre boyunca başladı ve kardeşi Theo'ya amaçlarını ve araçlarını açıkladı: "Bu sefer sadece yatak odamı yansıtıyor; ama bu kısımda renk bol olmalı, sadeleştirilmesi nesnelere uygulanan stile bir derece görkemlilik katıyor, belli bir dinlenme ya da rüyayı çağırıştırıyor. Şey, bunu izlerken düşündüm. Düşünmeyi ve hayal etmeyi bıraktığımız kompozisyon. Duvarları açık mora boyadım. Zemini kareli kumaşla. Ahşap yatak ve sandalyeler taze tereyağı sarısı; çarşaf ve yastıklar limon açık yeşili; yatak örtüsü kırmızı; pencere yeşil; lavabo turuncu; depo mavi; kapılar leylak. Ve hepsi bu. Panjurları kapalı olan bu oda da başka hiçbir şey yok. Kare mobilya parçaları şaşmaz bir dinginliği ifade etmeli; ayrıca duvardaki portreler, ayna, şişe ve bazı kostümler. Resme beyaz renk uygulanmadığından çerçevesi beyaz olacak, bana önerilen zorunlu dinlenmeye rağmen beni yakalamayı amaçladı.

gölge veya gölge türü; kreplerdeki gibi yalnızca basit düz renkler uyguladım." Van Gogh bu mektubunda ve biraz sonra Gauguin'e yazdığı mektubunda kompozisyonun eskizlerine yer vermiştir. Van Gogh, tablonun kendisini günlerce yatalak bırakan bir hastalıktan çıktığını açıklıyordu. Bu versiyonun sağ tarafındaki duvarda Van Gogh'un arkadaşları Eugene Boch ve Paul-Eugène

Milliet'nin portrelerinin minyatürleri bulunmaktadır. Eugène Boch'un portresine Şair , Paul Eugène Milliet'nin portresine ise Aşık adı veriliyor.

Vincent Van Gogh ve izlenimcilik akımı arasında bazı benzer özellikler bulunsada, Van

Gogh'un tarzı genellikle post-izlenimcilik veya ekspresyonizm olarak değerlendirilir. "Yıldızlı Gece" ve "Bedroom in Arles" tabloları arasında bazı benzerlikler ve farklılıklar vardır.

Benzerlikler:

1) Renk Kullanımı: Hem "Yıldızlı Gece" hem de "Bedroom in Arles" tablolarında renkler etkileyici bir şekilde kullanılır. Van Gogh'un karakteristik parlak renk paleti her iki eserde de göze çarpar.

2) Duygusal İfade: Her iki tabloda da duygusal bir ifade ve sanatçının iç dünyasının yansımaları bulunur. Van Gogh, renk ve fırça darbeleriyle duygusal bir atmosfer yaratma konusunda yetenekliydi.

Farklılıklar:

1) Konu ve Tema: "Yıldızlı Gece" tablosu gökyüzündeki yıldızlar ve manzara üzerine odaklanırken, "Bedroom in Arles" Van Gogh'un kendi yatak odasını tasvir eder.

2) Fırça Darbeleri ve Doku: Van Gogh'un fırça darbeleri "Yıldızlı Gece'de" daha dışa dönük ve enerjikken, "Bedroom in Arles" tablosunda daha belirgin, düz ve sakin bir doku kullanır. Bu farklılıklar, Van Gogh'un resimlerindeki çeşitliliği ve sanatının evrimini yansıtır.

10A – Esmer POLAT

MİLADİ TAKVİMDEKİ AYLARIN İSİMLERİNİN ETİMOLOJİK KÖKENLERİ VE TARİHSEL BAĞLANTILARI

Hepimiz, eminim bir takvime bakmış veya bir takvim kullanmışızdır. Takvim bildiğimiz üzere bizim hangi ayda ve mevsimde olduğumuzu anlamamızı sağlayan bir yol göstericidir. Bizim bildiğimizin aksine yılın ocak ayından başladığı düşüncesi yeni oluşmuş bir düşüncedir. Eski zamanlarda takvim, 21 Mart Ekinoksu ile başlar ve öyle devam eder. Baharda nehirlerin coşması, hayvanların yavrulamaya başlaması, toprağın ısınması gibi durumlar yeni bir başlangıç, yeni bir uyanış, yeni bir umut olarak algılanır. Kışın da bunun tam tersine, doğanın durgunlaşmaya başlaması, yaprakların solması, hayvanların uykuya çekilmesi ve daha az hareket içerisinde olmaları da insanların baharı başlangıç olarak kabul etmelerini kolaylaştırmıştır. Peki bunların yanında ayların anlamlarını ve neden o isimleri aldıklarını hiç merak ettiniz mi? Şimdi size bizim bildiğimiz sırayla ayların anlamlarının anlatalım:

Ocak:

Ocak ayının ismi bir yüzü sağa bir yüzü sola bakan Roma Tanrısı Janus'dan gelmektedir. Çünkü ocak ayının iki yüzü vardır. Bir yüzü geçen senenin bitişini simgelerken diğer yüzü yeni bir senenin başlangıcını temsil etmektedir. Ocak ayının Latincesi ise "Januarius mensis" "Janus'un ayı" olarak isimlendirilmiştir. Türkçe'de ocak ayının ismi "Fırın" sözcüğünden gelmektedir. Kış aylarında yemek pişirmek adına ateş yakılan yere "Ocak" denir ve ocak ayı, adını buradan almaktadır. Divan-ı Lügati't Türk'te de "Ocak" olarak geçiyor. Eski Türkçede "Kanusani"; kanunların yani, sobaların, şöminelerin, ocakların yandığı ikinci ay olarak geçer. (ilki aralıktır.)

Şubat:

Eski İngilizcede "Februarius" olarak geçmektedir. Romalılar her şubat ayının 15. gününde imparatorluklarının daha iyi bir yaşama odaklanabilmesi için "Arınma festivalleri" düzenliyorlardı. Bu festivallerde, vücutlarını temizleyip arındıracak her türlü malzemeye "Februa" denmekteydi. Şubat kelimesinin kökeni, Akadca bir kök olan

"Şabatu" yani "Vurmak, çarpmak" anlamına gelir. Yağmurların vurduğu, kışın çetinliğini arttırdığı bir mevsim olduğu için bu sözcük yılın bu ayının adı olmuş. Süryanicede "Şabat" diye söylenir. Şubat ayının bu kadar kısa sürmesinin sebebi Romadır. Julius Sezar'ın yürürlüğe koydurduğu, 16. yüzyılda genel kabul gören ve hala kullandığımız Gregoryen takvime kadar Jülyen takviminde aylar otuz ve otuz bir günden oluşuyordu. Bu takvimde Sezar'ın doğduğu ay otuz bir günden oluşuyordu. Ancak Sezar'dan sonra gelen Augustus kendi doğduğu aya ismini verdikten sonra bir de bu aya bir gün daha eklemek istedi. Bu günü de yıl mart ayından başladığı için yılın son ayı olan şubattan aldı. Anadolu'da bazı bölgelerde "Gücük ya da gücük ay" olarak söylene gelir. Biz de burada Şubat'a iltifat için en uzun ondan bahsettik. Belki böylece ondan alınan bir günü böylece telafi etmek istedik.

Mart:

Almancada "März", Fransızcada "Mars", İspanyolcada "Marzo" ve Felemenkçede "Maart" olarak isimlendirilmiştir. Bu kelimelerin ortak kökeni, Roma Savaş Tanrısı Martius'tur. Mart ayının Latincesi "Martius mensis" yani "Mars'ın ayı"dır. Yunan mitolojisinde on iki tanrıdan biri olan Ares'in gökyüzündeki temsili

Osmanlı'da kullanılan çok dilli bir takvim yaprağı. Yalnızca çok dil değil, birbirinden farklı takvim sistemleri de bir arada.

Merih gezegenidir. Merih gezegeni, bahar ekinoksu olduğu zaman kuzey yarımkürede gökyüzünde belirginde bahar başlar. Burada bahsedilen Merih gezegeninin asıl adı Mars'tır.

Nisan:

Latince "Aprilis" olan Nisan ayı, anlamını yine Latince "Aperire", açmak kelimesinden almaktadır. Ağaçların çiçek açmaya başladığı mevsimi ifade etmektedir. Yunanca ise Nisan ayı *Ἀπρίλιος* (Aprillios) olarak isimlendirilmiştir. Kelime, anlamını Güzellik Tanrıçası olan Aphrodite'in kısaltması olan "Aphro"dan almıştır. Türkçesi ise Farsça "Nisan", Süryanice "Nisanna", Sümerce "Nisag" kelimesinden gelmektedir. Mezopotamya'yı ele geçiren Samiler bu adı direkt alıp "Nisanu" demişlerdir. Bu sözcük günümüzde "Nisan" halini almıştır. Kelime Akatça ve Sümercede "ilk meyve", "yılın ilk ayı", "taze mahsul", "tufanda" gibi anlamlara sahiptir.

Mayıs:

Fransızcası "Mai", eski İngilizcesi ise "Maius" dur. Anlamını yine Romalılardan; Yağmur Tanrıçası olan Maia'dan almaktadır. Bereket getiren ve bitkileri büyüten Tanrıça olarak da bilinir. Latince "Maius menelis" dir. (Maia'nın ayı). Sözcük, Türkçe'ye Latince'den geçmiştir. Kelime anlamı "Taze, yaş sığır gübresi" dir. Bu dönemde yağmur yağışı yüksek oranda olduğundan bu isim verildiği düşünülmektedir.

Haziran:

Eski Fransızcada "Juin", eski İngilizcede ise "Junius". Latince ise yine "Junius menelis" tir. (Juno'nun ayı). Haziran kelimesinin anlamı Roma mitolojisinde gençliği sembolize eden ve doğumla da ilişkilendirilen Juno Tanrısı'ndan gelmektedir. Türkçeye ise Süryaniceden veya Arapçadan geçmiş. "Hzira ya da Hziro" olarak bilinen kelime "Domuz" demek. Hatta Türkçede "Hinzir" olarak bilinen kelime de bu kökene dayanıyor. Hinzirin yani domuzun, Kuran'da "El Şi'ra" adıyla geçen Sirius yıldızının kutsal hayvanı olduğunu biliyoruz. Sirius'un kuzey yarımkürede görünmeye başladığı ayı haziran ayı olarak biliyoruz. Mısır'da Nil Nehri'nin taşma zamanları da Sirius'un hareketlerine göre izlenmiştir.

Temmuz:

Latince "Julus" olan ve "Julus'un ayı" anlamına gelen Temmuz ayı, Türkçeye ise Süryaniceden pek bir değişikliğe uğramadan geçmiştir. Roma İmparatorluğu, politik ve askeri lider olan Julius Caesar'a ithafen Gregoryen takviminde bu aya "July" ismi verilmiştir. Eski Türkçede "Çok sıcak" ve "Cehennem" anlamına gelen "Tamu-z" kelimesi kullanılmaktaydı. Türkçede bu aya "Orak ayı" veya "Ot ayı" denmektedir. Ayrıca sözcüğün kökeni olan "Tammūz", bir Babil ve Asur tanrısıdır. Verimlilik tanrısı olarak bilinir.

Ağustos:

Latince "Augustus menelis", yani "Augustus'un ayı" olarak geçer. Latince "Augere" sözcüğü, "Artmak, büyümek, yücelmek" anlamına gelir. Ağustos ayı ise adını Roma'nın ilk imparatoru olan Ceasar Augustus'tan almıştır. Augustus'un doğumdaki adı aslen Gaius Octavius Thurinus'tur; ancak sözcüğün "Yücelme" anlamı yüzünden bu ünvanla adlandırılmıştır. Sezar'ın doğduğu aya, O'nun bu yüce lakabı "Augustus" ismi verilmiştir. Sezar doğduğu ayın da, temmuz ayı gibi otuz bir gün çekmesini istediği için otuz gün olan ağustos ayı, otuz bir gün olarak ilan edilmiştir. Türkçeye ise yine Latince'den geçmiştir.

Eylül:

Latince ismi "September" dir. Latince "Septem" yedi (7) demektir. Yani başlangıç sayılan mart ayına göre yedinci aydır. Latince'de "October menelis" olarak adlandırılır. Türkçe anlamı ise "Yedinci ay" dir. Bu ayın adı, ilk Afrika kökenli Roma İmparatoru olan Septimus Severus'dan gelmektedir. Türkçeye, Arapça'daki "Aylül ya da Eylül" sözcüğünden, Arapçaya ise Süryanicede dilindeki "Elül" sözcüğünden, Süryaniceye ise Akadcadaki "Elulu" sözcüğünden geçtiği düşünülmektedir. Yahudi takviminde de bu ay hala "Elul" olarak geçmektedir. Bu sözcük, Nişanyan Sözlük'e göre «Hasat festivali, bu festivalin yapıldığı ay» da demektir ki Akadlarda bağbozumu şenliklerinin gerçekleştiği aydır. Bazı diğer kaynaklara göre ise Eylül ayı Akadların altıncı ayı olduğu ve "Sevinçten haykırmak" anlamına da geldiği bilinmektedir.

Ekim:

Latince ismi "October" dir. "Octo" kelime kökünün anlamı ise sekiz (8) demektir. Yani başlangıç sayılan mart ayına göre sekizinci aydır. Türkçeye ise bu ayda tarlalara ekim yapıldığından ekim ismi verilmiştir. Bu sözcüğün Türkçe isminin dilimize girişi çok yenidir. 10 Ocak 1945 tarihli yasayla, eski Türkçede "Teşriniev-vel" ya da "Birinci Teşrin" olan ayın adı "Ekim" olarak değiştirilmiştir.

Kasım:

Latince kökeni ise November olarak bilinmektedir. “Novem” kelime kökünün anlamı ise dokuz (9) demektir. Yani başlangıç sayılan mart ayına göre dokuzuncu aydır. Kasım sözcüğünün Türkçeye Arapçadan geçmiş olduğu düşünülmektedir ve Arapçada “Kasim” sözcüğü “Bölen, taksim eden” anlamına gelmektedir. Bir zamanlar Anadolu’da, halk yılı, kasım günleri(soğuk mevsimler) ve hızır günleri (sıcak mevsimler) olarak ikiye ayırırdı. Bu ayrıma göre kasım ayı kabaca 8 Kasım gibi başlar ve 5-6 Mayıs günlerine yani Hıdırellez’e kadar sürer.

Aralık:

Latincesi December olan bu ay Roma takviminde onuncu ay olarak bilinir. Bu ayın Latince anlamının kelime kökü “Decem” on (10) dur. Yani başlangıç sayılan mart ayına göre onuncu aydır Eski Türkçede bu ay “Kânunuevvel”; Kanunların yani sobaların,şöminelerin, ocakların yandığı birinci ay, iken Cumhuriyetle beraber aralık denmeye başlanmıştır. Belli kaynaklara göre bunun sebebi kasım ayı ile ocak ayı arasında kalmasıdır.

Hazırlayan Öğrenciler: Elin Alkanlı, Bedros Mnatsakanyan (10. Sınıf)

ANDY WARHOL SERGİ GEZİSİ

Andy Warhol İstanbulda..Sanatçı 1928-1987 yılları arasında yaşamış 20. yüzyıl çağdaş sanatının önde gelen isimlerinden biridir ve Pop Art sanat hareketinin öncülerindendir. Pop Art modern sanatın önemli bir parçası olarak kabul edilir.

Sanatçının eserlerini oluştururken en çok kullandığı teknik serigrafidir. Serigrafi, motiflerin ve resimlerin tekrar tekrar çoğaltılmasını sağlayan bir seri baskı yapma tekniğidir. Geçmiş 1918 yıllarına uzanan bu yöntem, yüksek düzeyde mürekkep birikimine izin vererek zamanla solmayan yoğun renklerin garantisini sunar. Serigrafi sanayinin de gelişmesi ile endüstriyel ürünlerin markalaşmasında büyük önem kazanmıştır.

Andy Warhol çalışmalarında bu mekanik yöntemi kullanmış ancak her defasında benzersiz bir dokunuş eklemiştir. Ayrıca bu sistemli çoğaltma sürecini, baskıdaki düzensizlikler, beceriksizlik izleri ve bilinçli işaretlerle bir perspektife oturtmuştur. Sanatçı daha sonra fotoğrafların serigrafisi baskısına da yönelmiştir. Bu çalışmalarda kullanılan temel siyah-beyaz plaka, farklı blok renklerle çeşitlendirilmiştir.

Sergi Andy Warhol'un sanat eserlerinde kullandığı üç temayı izleyiciyle buluşturuyor. Birinci tema Warhol'un dünyevi zevklerin hiçliğini eserlerinde anlatmasıdır. İkinci tema her fırsatta eserlerinde yarattığı ironi ve yaşantısındaki çok yönlü tezatlıktır.

Üçüncü tema ise erken yaşta babasını kaybetmesinden kaynaklanan ölüm korkusudur. Bu temaların içinde beni en çok etkileyen kısım ölüm teması oldu. Warhol'un özellikle ölüm korkusunu işlediği çalışmalar oldukça ilginçti. Trafik kazaları, polis tarafından aranan suçlular, suikasta kurban giden bir başkanın dul eşi, ırkçı bir saldırı ve Sing Sing Hapishanesi'ndeki elektrikli sandalye, ölümü yansıtmaya şekli ile ilgimi çekti. İkonik eserlerinden biri olan Marilyn Monroe'nun ünlü portresinde Warhol, canlı ve çarpıcı renkleri kullandığı halde ölüm temasını bize hissettiriyor.

Sergi oldukça güzel ve geniş bir alana kurulmuştu. Çok keyifle gezdim. Serginin girişindeki Warhol'a ait olan bir söz oldukça etkileyiciydi (ART IS A WAY OF LIFE - SANAT BİR YAŞAMA BİÇİMİDİR). Sanatçının kendi portre çalışmaları da hoşuma gitti. Renk uyumları, gölgeler, dikkatimi çekti. Sergideki çalışmalarda genellikle kırmızı ve mavi tonları çoğunlukta idi. Birçok ünlü sanatçının portrelerini serigrafi ile çoğaltması da ilginçti. Andy Warhol portrelerinde Mao Zedong'tan süperstarlara kadar geniş bir yelpaze sergiliyor. Andy Warholun eserleri arasında Camp Bell's çorbaları, Elvis, Marily Monroe, James Dean, Jackie Kennedy portreleri bulunuyor. Bu sergide Andy Warhol dışında Roy Lichtenstein ve Keith Haring gibi önemli Pop Art sanatçıların da eserleri de yer almakta. Oldukça severek gezdiğim sergi, bana Pop Art sanatı ve serigrafi baskı ile ilgili aydınlatıcı bilgiler verdi. Sanat tarihinin önemli bir sanatçısının işlerinin önünde olmam beni çok heyecanlandırdı. Hem keyifle gezdim, hem de yeni tecrübeler edindim. İlginç temalı ve ufkumu açan bu sergiyi mutlaka arkadaşlarıma tavsiye edeceğim..Küratörlüğünü Nurgül Şenefe'nin yaptığı Andy Warhol sergisi Emirgan Korusu Lale Müzesinde 01 Ekim 2023 - 31 Mart 2024 tarihleri arasında gezilebilir.

Lia Antikacıoğlu

12B

VİYANA FİLARMONİ ORKESTRASI VE YENİ YIL KONSERLERİ

Aralık ayının gelmesiyle birlikte, yeni yıl hazırlıkları heyecanlı bir şekilde başladı. Her yıl 1 Ocak sabahı büyük bir keyifle televizyon başına geçmemizi sağlayan Viyana Filarmoni Orkestrası ve görkemli Yeni Yıl konserleri, yılbaşı aktivitelerinin vazgeçilmezi. Peki, nedir bu konserleri bu kadar özel yapan? Öncelikle Viyana Filarmoni Orkestrası'nı yakından tanıyalım. Orkestra, 1842 yılında Carl Otto Nicolai tarafından kurulmuştur. Beethoven ve Mozart'ın senfonik eserlerini seslendirmeyi arzulayan Viyana Devlet Operası Orkestrası sanatçılarının, operadan bağımsız olarak filarmonik konser dizileri sunma kararı alması ile Viyana Filarmoni Orkestrası oluşmuştur. Aslında yapısal olarak senfoni ve filarmoni orkestraları arasında hiçbir fark yoktur. Filarmoni orkestrası, maddi açıdan özel bir kuruluş tarafından finanse edilir. Bunun karşısı devletin sahip çıktığı, devlet senfoni orkestralarıdır. Bugünkü biçimiyle senfoni veya filarmoni orkestralarında kullanılan müzik aletleri kabaca üç grupta toplanabilir: Yaylı, üflemeli ve vurmali çalgılar. Orkestrada yaklaşık 40 keman, 14 viyola, 12 viyoloncel, 8 kontrbas, 1 ya da 2 arp bulunur. Tahta ve bakır üflemeliler olarak ikiye ayrılan üflemeli çalgılar, yaklaşık 25 tanedir. Tahta üflemeli çalgılar flüt, obua, klarnet ve fagot; bakır üflemeliler, trompet, korno, trombon, kornet ve tubadan oluşur. Bakır üflemeliler klasik müzikten çok modern müzikte kullanılır.

Viyana Filarmoni Orkestrası, 1933'ten bu yana daimî bir şef altında bulunmaz; her bir konser dünyaca ünlü konuk şefler tarafından yönetilir. 1933'e kadar olan dönemde ise abone konserlerini yönetmek için her sene bir şef seçilmiş ve kimi zaman birkaç yıl, kimi zaman çok daha uzun süre üst üste seçilen şefler tarafından yönetilmiştir. İlk Viyana Yeni Yıl Konseri 1 Ocak'ta değil

31 Aralık 1939'da savaş zamanı moral ol-
ması amacıyla gerçekleşmiş. Orkestrayı 1954'e
kadar Clemens Krauss yönetmiş. Devamında,
1955-79 yılları arası kemancı ve orkestra şefi
Willi Boskovsky devralmış.

Yılbaşı konser programı her sene büyük ölçüde Strauss ailesinin, özellikle Johann Strauss I ve Johann Strauss II tarafından bestelenen valsler, polkalar ve diğer danslardan oluşur, ancak, diğer besteciler de repertuvarda yer alabiliyor. Bu bestelerin arasında en bilineni Johann Strauss II'nin çok sevilen Mavi Tuna Vals'i her zaman repertuvarın öne çıkan eseri olur.

Her sene olduğu gibi 2024'ün ilk sabahında da Viyana Musikverein'in Altın Salonu büyüğü atmosferinde gerçekleşecek olan Viyana Filarmoni Orkestrası Yeni Yıl Konseri için şimdiden heyecanlıyız. Keyifle dinlemeniz dileğiyle.

Larissa SÜYLÜNOĞLU, 10. Sınıf

Savaşların Getirdiği İnsan Vicdanı ve Etiğine Aykırılığın Oyunu: **Savaş ve Barış**

'Savaş hakkında dobra dobra, dürüstçe, nesnel ve sade bir üslupla yazmayı Tolstoy'dan öğrendim. Savaşı Tolstoy'dan daha iyi betimleyen bir yazar tanımiyorum.' der Ernest Hemingway.

Bizler de bu yazımızda Tolstoy'un muazzam eseri olan 'Savaş ve Barış'tan bahsedeceğiz bugün.

1805 ve 1820 arasında geçen, tarihsel bir anlatı özelliği de taşıyan "Savaş ve Barış" (Voyna i mir) Napolyon'un 1812'de Rusya'yı işgalinin hemen öncesinde hayatları tümüyle değişen Rus aristokrasisini konu edinir. Bir yanda aşk ilişkileri, aile ve salon hayatını anlatılırken, savaş ve savaşın geri dönülemez yıkımı da devam etmektedir. Savaş ve Barış, birçok yönüyle bir tarih anlatısının özelliklerini taşıırken, aynı zamanda yaşama, inançlara, insanın yaşama amacına dair felsefi düşünceleri barındıran, politik ve sosyolojik çıkarımların yer aldığı destansı bir eserdir. Savaş ve muharebelerin, Napolyon ve Kutuzov gibi tarihi şahsiyetlerin fonu oluşturduğu oyunda, aşk hikayeleri, kişisel zaafılar, aile içi çatışmalar

ve kayıplar toplumun genelinden oyundaki her bir karaktere kadar uzanan bir panorama oluşturur.

Öte yandan Tolstoy savaş ve büyük kriz zamanlarında aşkın mümkün olup olmayacağını da cevabını verir bizlere. Adrey'in Natasha'nın kollarında ölmeden önce söylediği son sözleri şudur:

'Aşk ölüme engeldir. Aşk hayattır. Hayata dair anladığım her şeyi sevdiğim için anlayabiliyorum. Her şey ama her şey ben onları sevdiğim için var. Aşk demek, Tanrı demek. Ölmekse, benim, bir sevgi parçacığının, ebedii kaynağa geri dönmesi demek.'

'Savaş ve Barış' Oyunu Hakkında İzlenimlerimiz

Böyle bir tiyatrodaki bulunma olanağına sahip olmam benim için unutmayacağım bir deneyim oldu. Oyun başladığında gördüğümüz dekor sayesinde 'savaş'ı iliklerimize kadar hissediyoruz. 'Savaş ve Barış'ı kendi bakış açılarıyla yorumlayan karakterleri bir arada görüyoruz oyun başlarken. Bu noktada hikaye ve karakterler hakkında biraz fikir edinmiş oluyoruz. Olaylar genel olarak aşk ve savaş üzerinden ilerliyor. Savaş Napolyon'a karşı oluyor ve karakterlerden biri hariç hepsi ondan nefret ediyor. Nefret -ağır bir söylem gibi gelse de kulağa- bu duygunun savaşın insanlar üzerinde yarattığı ağır hasar sonucunda oluştuğunu anlıyoruz oyunu izlerken. Bu da insanların Napolyon'u suçlamalarının sebebini açıklıyor bizlere. Kimisi için sevgilisinin, kimisi için ailesinin yitip gitme sebebi bu savaş.

Hayattaki amacımız nedir, ne için yaşıyoruz ve ne için savaşıyoruz? Oyunu izlerken bu soruları kendimize soruyoruz. Nitekim bu ölümsüz eser de bu soruları sordurma amacını taşımakta.

Her karakter farklı bir savaş veriyor. Ana karakterimiz diyebileceğimiz Andrey'in savaşı ailesi, çevresi, sorumlulukları... Tek kaçış yeri olarak savaşı görüyor ve her fırsatta savaşa gidiyor. En sonunda savaşın ona vereceği şans ve onur dışında hayatta yaşamaya değer başka bir şey olan 'aşk'ı buluyor. Aşık olduğu kadın Natasha'yı... Fakat Andrey tekrar savaşa gidiyor ve sevdiğinin kollarında ölüyor.

Bazı karakterlerimiz de hayattaki amaçlarını ve ne yapacaklarını buluyorlar. Sevmeyi öğreniyorlar ve bu aslında olgunlaşmaları için gereken şey oluyor. Oyunun modern bir yorumlama olması ve bazı sahnelerde de bunu kullanmaları ise oyunu çekici ve akıcı hale getiriyor.

Tiyatrodaki söylenen ve beni en çok etkileyen şu sözlerle izlenimlerimi noktalamak istiyorum:

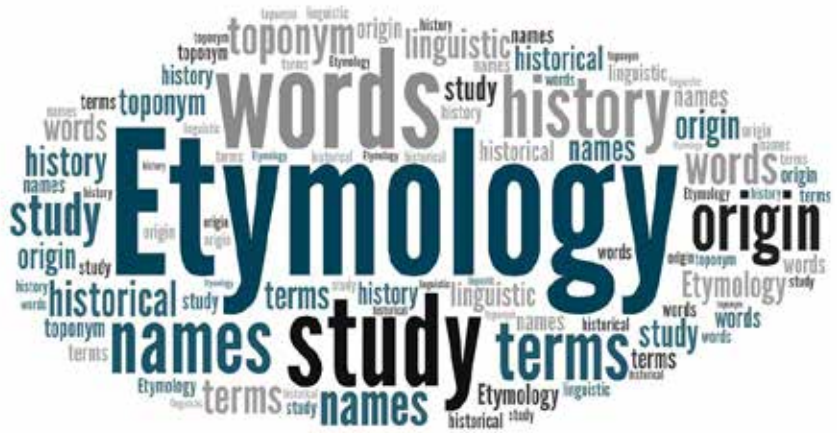
Tren hareket eder. Adamın biri sorar: "Treni hareket ettiren şey nedir?" "Oradan geçen bir köylü, şeytanın hareket ettirdiğini söyler. Öbürü," tekerlekleri döndüğü için hareket ediyor" der. Üçüncüsüne göre trenin hareket etmesinin sebebi, bacasından çıkıp rüzgara karışan dumandır. Tarihin konusunu oluşturan şey, insanın iradesi değil, bizim o iradeyi nasıl algıladığımızdır."

(Elin ALKANLI/ 10-A)

Dekor, giysi, ışıklandırma, ses ve ışık etmenlerinin muhteşem olduğu bir tiyatroydu. Mizahi ve akıcı bir anlatım ile söylenen replikler, oyunu modernize etmek için konulmuş

şarkılarla yapılan koreografiyi izlemek çok zevk vericiydi. Oyun hayata dair mesajları da barındırıyordu. İyi bir insan olmanın zor ve sancılı bir süreç olduğunun mesajı bizlere veriliyordu. Ve iyi bir insan olmak için çok şeyden fedakarlık etmemiz gerekebileceğini de... İyi ve nazik bir insanın diğer insanlar tarafından sömürülebileceği... İnsanların çıkarıcı varlıklar olduğunu, değer ve statüyü belirleyen şeyin maddiyat olduğunu bizlere gösteriyordu. Birbirine aşık iki insanın sahip oldukları servete göre evlendirilmesi veya yoksulluğun aşkın önündeki engel olması insanların açgözlülüğüne bir örnektir. Fakat servetin mutluluğu garantileyemeyeceğini de gösteriyor bu tiyatro bizlere. Sevgi ve desteğe en çok ihtiyaç duyulan savaş zamanlarında, sevgiilerini savaşmak uğruna terk eden genç erkeklerin ellerinde kalan ruhları yitik bedenlerdi. Paranın tek satın alamayacağı şey ruhtur. Belki de dünyada gücünü sevgiden alan insanların çoğunlukta olduğunu düşünmek bizi umutlu kılıyordur. Kimbilir?..

(Katya MENTEŞE/ 10-A)

ETİMOLOJİK BAĞLANTILAR

Demokrasi

“demokrasi” kelimesi oldukça kapsamlı bir kelime. “Demo” kelimesi, “halk” anlamına gelen Yunanca “demos” kelimesinden gelirken, “krasi” ise “egemenlik” veya “yönetim” anlamına gelen “kratia” kelimesinden türetilmiştir. Bu bağlamda, “demokrasi”, bir toplumun yönetiminde halkın doğrudan veya temsilciler aracılığıyla katılımını ifade eder. Kelime kökenleri itibarıyla, halkın yönetimdeki rolünü vurgulayan geniş bir kavramı temsil eder.

Kayseri

Roma İmparatoru Sezar(Caesar) vefat ettikten sonra, oğlu Augustus(Ağustos sözcüğü de buradan gelir) onu onurlandırmak ve gururlandırmak adına kendi adının başına bir unvan olarak ‘Caesar’ı eklemiştir. Zamanla bu unvan klişeleşmiş ve ‘Roma İmparatoru’ anlamına gelmiştir. Romalılar, Anadolu’yu ele geçirdiklerinde eski adı Mazaka olan Kayseri’ye dönemin İmparatoru Caesar Tiberius adına ‘kralın şehri’ anlamına gelen ‘Caesaria’ adını vermişlerdir. Daha sonra Araplar Kayseriya demişlerdir, Osmanlı döneminde Kayseriye olmuştur ve Cumhuriyet’ten sonra Kayseri’ye dönüşmüştür. Ayrıca Almandan ‘hükümdar’ anlamında kullanılan ‘kaiser’(kayzer) da aynı kökten türemiştir.

Enerji

Bu sözcük Fransızca *énergie* “iş yapma gücü” sözcüğünden alınıdır. Fransızca sözcük eski Yunanca *enérgeia* “çalışkanlık, etkinlik” sözcüğünden alınıdır. Bu sözcük eski Yunanca *energós* “çalışkan,

faal” sözcüğünden türetilmiştir.
Yunanca sözcük eski Yunancadaki
érgon “iş, çalışma” sözcüğünden
en/ön ekiyle türetilmiştir.

Karantina

Bu kelime, Venedik'te 14. yüzyılda yaygın olan “quaranta giorni” ifadesinden gelir, bu da “kırk gün” anlamına gelir. Venedik'te meydana gelen patlamaları engellemek için gemilerin limanında kırk gün boyunca aralıksız bir uygulama çalışması yapıldı. Bu kavramla diğer dillere ve kültürlere ilişkin ve günümüzdeki şekillerde değişen kontrollerin birleştirilmesi için uygulanan bireysel süreci ifade etmek için kullanılan genel bir terim haline geldi.

Tavşan

‘Tavış(mak)’, seğırtmek(hızla koşmak) anlamındadır. ‘-gan’ ise fiilden isim yapan bir ektir. ‘Tavışgan’, günümüze kadar tavşan olarak evrilmiştir.

Gömlek

'Gönül' ve 'gömlek' sözcüklerinin eski biçimleri 'köngül' ve 'könglek'tir. 'Köngül' sözcüğü 'göğüs' anlamına gelmektedir. Bu sözcüğe getirilen -ek ekiyle 'göğüslük, göğsü kaplayan giysi' anlamlarını kazanan sözcük 'köngülek', önce 'könglek'e ve yüzyıllar içerisinde de 'gömlek' şekline dönüşmüştür.

Erivan

Ermenistan'ın başkenti Erivan, uluslararası ismiyle "Yerevan", Ermenice "2" sayısı olan yerku/vergu ile Van şehrinin adının birleşiminden oluşmaktadır. yani "Yerevan" aslında "ikinci Van" demektir.

‘sû’ eki

'sû' eki, kötüdür. başına geldiği her kelimeye kötü anlam katar.

mesela 'zan', sanmaktır. 'sûizan', kötü sanmaktır. 'istimal', kullanmaktır. 'sûistimal', kötüye kullanmaktır. sûikast, sûiniyet gibi birçok örnek vardır.

Pencere

Pencere Farsça ve Sanskritçede "beş parçalı, beş gözlü" anlamındaki 'pancara' sözünden gelir. Beş bölmeli" anlamından, pencerenin ilk halinin ağaç çerçevelerden beş bölme olarak yapıldığını düşünmek yanlış olmaz.

Pençe de aslında pança, beşli demektir. Zamanla yırtıcı hayvanların ön ayaklarındaki parmak ve tırnaklarının adı olmuştur.

Salary

Salary (maaş) kelimesi, Latince kökenli bir kelime olan 'salarium' kelimesinden gelir. 'Salarium', Roma İmparatorluğu döneminde askerlere maaş yerine ödenen tuzu ifade ederdi. O dönemde tuz, değerli bir maddeydi ve bu madde askerlerin gücünü ve dayanıklılığını korumalarına yardımcı olurdu.

Çarmih

'Çarmih' kelimesi Farsçada kullanılan cahar (dört) ve mih (çivi) kelimelerinin birleşmesinden türemiştir. İsa'nın çarmıha gerilmesi için ellerine ve ayaklarına saplanan çivileri ifade eder.

Aşk

'Aşk'ın sözlük anlamı, aşırı sevgi ile bağlanma, şiddetle sevmek, şiddetli ve yakıcı sevgi olsa da kelime kökenini incelediğimizde farklı dillerde farklı anlamları olduğunu görüyoruz. Arapça "aşaka", sarmaşmak, sıkıca sarılmak, sarmaşık anlamına geliyor. Bazı kaynaklarda ise Farsçada 'işka/işk' kelimesinden geldiği ve anlamının "istemek, şiddetli muhabbet, candan sevmek" olduğu yer almaktadır. Fars edebiyatında aşkın etkileri yoğun olarak görülmektedir. Şiirlerde sevgi ve aşk sözcüğü yoğun olarak kullanılmıştır. Farsçada aşk sözcüğü "Eşgh"olarak okunmaktadır. Türkçeye de "aşk" olarak geçmiştir.

11/B SINIFI ÖĞRENCİLERİ

SURP HAÇ TİBREVANK TİYATRO KULÜBÜ

Surp Haç Tibrevank okulu Tiyatro Kulübü öğrencileri, 24 Kasım günü, *Yüreğim Dağlardadır* oyununu izlemeye gitti. "Nedir bu *Yüreğim Dağlardadır*?" "Kimdir yazarı?" derse-niz de kısa bir bahsedelim. Bitlisli yazarımız Willam Saroyan'a aittir bu oyun. Eugène Ionesco'nun *Kel Şarkıcı*'sı ve Samuel Beckett'in *Godot'yu Beklerken*'inden önce yazılan absürt tiyatronun öncülerinden biri olarak kabul edilen *Yüreğim Dağlardadır*, 1914 yılının Fresno, Kaliforniya'sında yolunu kaybetmiş, kendini dünyadan kopmuş gibi his-seden eski bir Shakespeare aktörü Mac Gregor'un, yaşlı bir anne, oğlu ve torunundan oluşan çekirdek aile ile karşılaşmasının üzerine kurulu.

Oyunun dramaturjisi, William Sa-royan'ın oyun önsözünde bulunan "Dünyanın şairlerine. Hayatları şiir olan o basit ve yüce insanlara. Yaş-lanmış çocuklara, çocuk olan ço-cuklara. Dağlardaki yüreğe." ifade-sinden ilhamla şekilleniyor ve tüm öykü çekirdek ailenin çocuğu Jo-hnny'nin gözünden aktarılıyor. Se-yircisini kök, toprak, hafıza, aidiyet, hasret gibi kavramlar üzerinde dü-şünmeye davet eden oyun, birbirini şefkatle kabul eden karakterleriyle, her bakımdan hafızasızlaştırılmaya çalışılan bir kültür kentinde, bizlere beraberce sürdürdüğümüz varoluş mücadelesini hatırlama olanağını son derece naif bir dille anlatıyor. Oyunu ekibinde okulun öğrencile-rinden olan Arek Kazancıyan da var-dı. Arek oyunda hem oynuyor hem de asistanlık yapıyordur. Öğrenciler bu oyunu izleme sürecinde ekibin italyan provasına eşlik etti, birlikte oyuna ısınma şarkısını söylediler Kulisi gezdiler hazırlık aşamalarını gözlemladiler ve oyunu izlediler. Oyun çıkışında ise kalplerinde olan hisleri ve akıllarında kalan soruları seçtikleri oyunculara yönelttiler ve çıkan sonuçlar böyle oldu.

Jesicca Sağlamoğlu- Oyun için düşüncem, paranın insanların de-ğerlerinden daha önemli olmadığını hatırlattı bana. **Soru** - Oyunda Johnny' nin babası olmak onun için ne ifade ediyor? **Yeğya Ak-gün-** Johnny'nin babası olmak

herşeyden önce Ben Alexander için dünyadaki en büyük motivas-yon, çünkü Johnny'nin naif ve pür enerjisi, babanın hayatta aldığı darbeler karşısında devam ede-bilme gücünü sağlayan en önemli etmen. Oyunun başında da dediği gibi, "-biz birbirimize çok benzeriz, tıpkı benim küçüklüğüm" cümle-sinden de anlayacağımız üzere, Ben Alexander bir zamanlar sahip olduğu çocuk naifliğini, berraklığı-nı, enerjisini Johnny'nin varlığında tekrar ve tekrar hatırlıyor, bunca olumsuz gelişmeye karşın bu aslın-da onun hayatta devam edebilme gücünün de sırrını teşkil ediyor.

Arda Dura- Ağır bir hüznü duygu-su gibi üzüntü gibi. Yiyecek hiçbir şeylerinin olmamasına rağmen gidecek hiçbir yerlerinin olmama-sına rağmen birlikte aile olarak kalmaya çalışmaları bana hüznü verdi. **Soru-** Sahnede gerilmeden nasıl rahatça oynayabiliyor? **Diana Çilingiryan-** Karakter ruh halim ne olursa olsun oyuncu kişisi olarak sahnede çok eğleniyorum. Hele ki sevdiğim bir karakteri kendimi güvende hissettiğim partnerler ile oynuyorsam o zaman akışa bırakıp gerçekten eğlenmeye, tadını çıkar-maya bakıyorum. Canlı bir iletişim olduğu için her an sürprizlere açık olmak ve onlarla oynamak çok eğlenceli. Tabi ki bunun yanında teknik olarak bakıldığı zaman el-bette sahne pratiği çok önemli.

Beklenmedik bir durumla karşı karşıya kalındığında kontrol edebilme rahatlığı güvende ve rahat hissettiriyor.

Alis Yolusever- Oyundaki yoksul ailenin ne olursa olsun bir şekilde bir çözüm yolu bulması beni etkiledi. **Soru-** Oyuncu olmak isteyen birine tavsiyeleriniz neler? **Diana Çilingiryan-** Her meslekte olduğu gibi yaptığın işi sevmek en önemlisi. Oyunculuk sevmeden yapılabilecek bir meslek asla değil. Çok sabır gerektiren, çok inişli çıkışlı ve asla sonu olmayan bir yolculuk aslında. Çalışmayı, yeni keşiflere açık olmayı ve oyun oynamayı sevmek lazım. Oyuncu olmak için birçok tavsiye vardır, bence çok çok okuyun, her şey hakkında en az 3 cümlelik özgün fikirleriniz olsun, bırakın kafanızın içinde ne varsa dökülsün sahneye, düşünce ve duygularınızı serbest bırakın. Yeni şeylere açık olun ve onlardan korkmayın. Oyun oynamaktan çok keyif alın ve asla pes etmeyin. Unutmayın ki hayaller gerçek olmak içindir.

Alara Bakırcioğlu- Hayallerimizin peşinden koşmamızın gerektiğini ve pes etmemizin gerektiğini.

Soru- Johnny rolünü oynayan kız nasıl böyle odaklanıp çocuk rolüne bürünebildi? Çocuk rolü yaptığı gibi yaşlı rolde yapabilir mi? **Diana Çilingiryan-** Sahnede sadece 1 saat performans gösteriyorum ama bu 1 saatin arkasında o kadar uzun saatler var ki. Yönetmenimiz Tara Demircioğlu ile aylarca bu karakter üzerinde çalıştık. Onun sayesinde çok farklı renklerini keşfettim ve gerçekten meşakkatli bir yolculuk oldu bizim için. Çok araştırdık, okuduk, izledik, üstüne yazdık, tartışmalar yaptık. Ben çocuklar ile çok vakit geçirdim. Bedenlerini, hareketlerini ve tepkilerini gözlemlemek çok faydalı oldu. Kendi hayatlarımızda bile artık Johnny gibi konuşup hareket etmeye başlamıştık. Sahnede izlediğiniz her şeyin arkasında çok derin çalışmalar var. Bunlar bana çok destek oldu. Bu araştırmaların sonu yok, işte en heyecan verici tarafı da o. Oyuncu olmanın en güzel yanı da bu, sınırların ve imkansızlıkların yeri yok. Benim için hem fiziksel hem de içsel olarak bir çocuğu canlan-

dırmak, onu özgü ve biricik kılmak en az yaşlı birini oynamak kadar zor, özenle çalışıldığı sürece oynamayacak rol yoktur.

Arlin Kirpikyan- Oyun benim için güzeldi ama bazı yerlerde beni düşündürdü de. **Soru-** Ester'e Johnny' nin arkadaşı olmak nasıl hissettirdi? **Miranda Şahinoğlu-** Esther çok ince düşünceli ve narin bir kız. Bulunduğu yerde de tek arkadaşı Johnny ve bundan dolayı onunla kurduğu bağ çok değerli. Gerçekten çocuk hissettiği zamanlar Johnny ile geçirdiği zamanlar ve bu yüzden de ona karşı ayrı bir ilgisi var, onu kaybetmek istemiyor. Çok saf bir sevgileri var birbirlerine karşı, bu da onun için çok anlamlı.

Masis Haçıkyan- Oyun çok etkileyiciydi, oyun öncesi hazırlığı izlemek bu sürecin nasıl işlediğini anlamama yardım etti. **Soru-** Bay Kosak karakterine kendinizden bir şeyler kattınız mı kattıysanız neler kattınız? **Dikran Peştemalcıgil-** Tabi ki kattım. Sahneye çıktığımda da Kosak olarak çıkıyorum, yok Dikran olarak çıksam o zaten tiyatro olmaz. Bu karakter kaba saba görünümü altında çocuklara düşkün ve seven biri bu karaktere yakın rahmetli bir abim vardı ondan esinlendim. Kosak aslında Johnny'y'i sevdiği için onun yalan dolanlarına inanmasa da çocuk sevgisi yüzünden onu boş yollamak istemiyor. Kosak aynı zamanda kendi çocuklarını da çok seven bir karakter. Bu karakterle ilgili dışarıda birkaç gözlem de yaptım.

Lorin Yelegen- Oyun cidden çok güzeldi ve oyuncular olsun sahne arkası ekip olsun herkes çok tatlıydı çok eğlendim. **Soru-** Bu oyuna hazırlanırken kendi rolünüz dışında en yakın hissettiğiniz rol hangisiydi? **Antranik Bakırcioğlu-** Oyunun hazırlık aşamasında, sevgili yönetmenimiz Tara Demircioğlu sayesinde yeni şeyler kattık kendimize. Bu kattığımız şeyler fiziki duruş, köklenme ve kendini o an orada hissedebilmek. Bu duyguları benimsedikten sonra, sahne üzerinde olan, textte geçen herkes olabilmek şansımız oluyor. 16 yaşındaki çocuk da, 90 yaşını geçmiş yaşlı bir kadın ya da erkek de. Henry için

bir karakter oluşturduğumda ise, kendine en yakın hissettiği tabiki de tek dostu Johnny'di.

Lina Yardım- Oyunu öncelikle çok beğendim fikrini ve temasını. Özellikle yüreğinin dağlarda olması detayı çok güzeldi. **Soru-** Johnny'y'i oynayan kız normal hayattaki kişiliğinden çıkıp nasıl oyundaki karakterin kişiliğine kendini adapte ediyor? **Diana Çilingiryan-** Sahneye çıkmadan, az sonra oynayacağım alanı tekrar fark etmek, karakterime ait eşyalar ile ilişki kurmak, kısacası az sonra sahnedeki oluşturmamız dünyaya önceden ziyaret etmek. Oyun öncesi ısınmak, karakterin beden formunu hatırlamak, ve çıkmadan en az 10 dk öncesinden kendimi dışardaki dünyaya kapatıp sadece konsantre olmak. Bu da benim minik bir oyun öncesi adaptasyon sürecim.

Aral Köseoğlu- Ailedeki baba figürü bana çok şey gösterdi. Hayalleri olan ve bunu bırakmayan biri.

Soru- Gazeteci çocuk oynarken hangi duyguları hissetti? **Antranik Bakırcioğlu-** Role hazırlanırken,

Henry'yi tanımaya çalıştım, yalnız bir çocuk olduğunu, evlatlık olduğunu, para kazanmak için genç yaşta çalıştığını fark edince üzüldüm. William Saroyan bu noktada devreye girdi. Ne kadar üzülsük de, bu üzüntüyü bir şekilde mutluluğa çevirmemizi, üzülürken de yüzümüzün gülebileceğini bize öğretti. Karakter içerisindeyken gerçekten üzülürken de gülmeye devam ettim.

Arek Kazancıyan- Öncelikle bu oyunda oynamak benim için çok gurur verici. hangardz'ın bir parçası olmak benim için çok önemli. Oyunda anlatılan köklerimiz ne-reye ait olduğu meselesi beni çok etkiliyor hikaye de öyle. **Soru-** Bu oyuna, karaktere, nasıl ve ne kadar sürede hazırlandınız. **Yeğya Akgün-** Bu oyuna prova sürecimiz olan 8 ay gibi bir periyotta hazırlandım, karakterin şair oluşu ve naif bir dünya görüşüne sahip olması araştırma sürecimi hızlandıran unsurlardandı, öncelikle karakterimin içinde bulunduğu psikolojik, sosyolojik ve fiziksel şartlarına da dair metnin sunduğu doneleri top-

ladım, sonra bu karakteri zihnimde ete kemiğe büründürdüm, bir şairin hayata bakış açısını, ideallerini, yazarken motivasyonunu vs araştırdım, bu noktada Ermeni Şairlerimizden Garbis Cancikyan, Zahrad, Taniel Varujan gibi değerlerimizin hayat hikayelerini araştırıp, dönüm noktalarına, içsel motivasyonlarına, yazma iradelerine dair bir bilgi havuzu çıkardım. Tabi ki en önceliklisi beden postürünü oturtmaktı, bu noktada hareket tasarımcımız sevgili Ecenur Ateş ile güzel bir işbirliği gerçekleştirip, şairin postürüne dair ipuçları elde ettik. Sözün özü, 8 ay gibi bir süreçte, şairin hem fizyolojik, hem psikolojik özelliklerini çıkarttım, ama bu uzun bir süreç, oynadıkça bu karakterin yeni yeni özellikleri açığa çıkmakta, çünkü yaşayan bir şey tiyatro.

Ayberk Taşıyan- Benim için sorgulatici bir oyundu. Aileye, aidiyet ve birbirine bağlılık vardı. Aynı zamanda fakir bir aile olmalarına rağmen mutlu olmaları ailede huzur ve mutluluğun ne kadar önemli olduğunu hatırlattı bana. **Soru-** Yaya neden ermenice biliyor sadece, oğlu bile türkçe konuşurken o neden öğrenmemiş sadece ermenice konuşmaya çalışıyor? **Lara Narin-** Akıllı hâlâ evinde. Kendi konuştuğu dil anlaşılmadıkça konuşmaya küsmüş yaya. Toprağından bu kadar uzaktayken eğer Hayeren'den başka bir dil konuşursa köklerinden kopmaktan korkuyor. Eğer hep hayeren konuşursa, onu büyüten bu dil oğlunu ve tornunu da büyütür. Ailesi, evi, toprağı, kökleri var olmaya devam eder. Böylece evlerini alsalar da, bavullarında sevdiği anılarıyla her yerde sevgiyle yaşayabilir bu aile. Yeter ki yaya hayeren şarkısına devam etsin. Bu onları korur.

Azad Arı - Oyunu çok beğendim herkesin oynadığı karakterin rolünü ve duygusunu izleyenlere çok iyi yansıttığını düşünüyorum. **Soru-** Babaya soru sormak istiyorum, sorum; neden baba hayallerini bırakmayıp bir işte çalışmadı. Ayrıca role nasıl hazırlandı? **Yeğya Akgün-** Babanın hayallerine bu kadar sıkı sarılmasındaki neden yazdığı şiirlere inanıyor oluşundan

kaynaklanıyor, ne olursa olsun, ne kadar maddi sıkıntı çekerlerse çeksinler, günün birinde yazdığı şiirler sayesinde hak ettiği üne kavuşup, bu zorlukları geride bırakacağına olan inancı onu ayakta tutuyor. Bu inanç kas gücü gerektiren, ya da kendi kapasitesinin çok altındaki işlerde çalışmasının önündeki

en temel engel. Tabi ki seyirci şu soruyu da sormakta haklı, idealle-
rimizin peşinde koşarken var olan şartları da gözardı etmeli miyiz?, ki Ben Alexander çok büyük maddi zorluklar çekmesine rağmen şiirlerine olan inancı sayesinde bu soruya etmeliyiz cevabını vermekte.

ZORBALIK

Zorbalık, bizlere hiç uzak bir kelime değil maalesef. Toplumun hangi tabakasında olursanız olun, bir zorba ile karşılaşmış veya aralarından biri olmuşsunuzdur. İnsanoğlunun en iyi marifeti kötüye yönelmek ve nefret kusmaktır. Sözler aracılığıyla veya hareketler ile, bunu bir şekilde belli ederiz. Peki neden zorbalırsınız veya zorbalırsınız? Bitmek bilmeyen bu kin ve aşağılama duygusu nerden geliyor? Kendi adıma buna net bir cevap vermek çok zor, çünkü hiçbir zaman zorba olmadım (öyle umuyorum). Ama gözlemlerime dayanarak şunu söyleyebilirim zorbalırsınız kendi içlerindeki duyguları bastırmak veya egolarını tatmin etmek için yaptıkları bir güç gösterisi olduğunu düşünüyorum. Kimisi eğlence, kimisi ciddi bir iş gibi bunu kendine görev sayıyor. Eğlence için yapanlar ve buna sürekli olarak devam edenler ise ciddiyetsiz, doğru seçimler yapmakta zorlanan insanlar. Bunu söylememin nedeni olmadık yerlerde olmadık yerlerde zorbalığı kendine üstünlük sayanların seçici olmakta da zorlandıklarını düşündüğümüdür. Nerde ne yapacağını bilmeyen, çıkar üstüne ilişki kuran insanlarda da sıklıkla görüyorum bunu. Bunca şeyi açıklaması basit ve tahmin edilebilir olsa da anlaması güç. Gülünç duruma düşen, son model telefonu almamış olan, herkes gibi giyinmeyen, hareketleri çoğunluğa ters düşen, dış görünüşü nedeniyle akran zorbalığına uğrayan, sevdiği kişi yüzünden iğneleyici yorumlara maruz kalan biri maalesef zorbalırsınız. Toplumumuz kimin ne yaptığını büyük bir merakla ve istekle takip etmekte bir numara olduğu için bazıları hayatlarını bu insanlara göre belirleyip şekillendiriyor ve kendilerini bir merccek altında yaşıyor gibi hissediyorlar. Zorbalırsınız acıdırsınız insanlardan daha acınası olduklarını söylemeden de geçmek istemiyorum. Ego bir alanda ustalaştığınız konuda gösterilirse seni motive eder ve özgüvenini artırır. Ama egonu başkalarını aşağılayarak kendini tatmin etmeye çalışırsanız kendine de hakaret etmiş olursunuz. "Hiçbir alanda yeteneğimin olmadığını düşünüyorum ve bu nedenden dolayı başkalarını bataklığa doğru sürüklemek hoşuma gidiyor." demek oluyor bu. Kendi içinde sorguladığınız varoluşsal nedenlerinizi ararken başkalarını peşinden yoldaş olarak götürmek ve o yolda da o kişiyi tekmeleyip yere düşürmektir bu. Zorbalırsınız insan kendini o kadar kötü hisseder ki kendinden nefret etmeye başlar. Söylenilen sözlerin etkisi altında kendi sesini duyamaz olur ve sağırlaşır. Tek gördüğü işaret hakaretler olur. Zorbalırsınız konuşmayı bilmezler her ne kadar öyle sanmasalar da. Demiştiniz ya seçici olamazlar diye, seçemezler kelimeleri; akıllarına gelen ne varsa ortaya döker giderler. Temizlemezler aralarını, bunlar ise dilenmeyen özürlerdir.

Zorbalık yapanları susup izleyenler, sesini çıkaranlar ve aralarına katılanlar da olabilir. Sesini çıkarırsanız dalga konusu olursunuz. Susanlar konuşup cevap vermek ister ama kimisi korkar, kimisi de öfkесinin yol açacağı karışıklıktan ürker. Geldik aralarına katılanlara; onlar zorbalığa uyum sağlamak için katılanlardır. Bazıları kabul edilmek için öyle davranır, diğerleri ise zaten zorbalırsınız. O bireylerde yer edinme ve kabul edilme isteği duygusu ağır basar. Bu psikoloji ile de hareket ederler.

Özür dilemekten bahsetmiştim önceki kısımlarda. Fakat özür dilemek de bir marifet değildir. Her ne kadar birinden bir kavga sonrası özür dilemesini beklemek de pek bir şey ifade etmediğini biliriz. Yaptığının farkında, pişman bir şekilde özür dilemek yapılabilecek en olgunca harekettir. İşte bu bize çok şey ifade eder. O an için karşındakinin farkındalık anını görürsünüz, tanık olursunuz; büyürsünüz bir bakıma. Çünkü çocuklar farkında olmakta zorlanırken büyükler her şeyin farkındadırlar. Zorluklarla dolu bu hayatta başkasına daha fazla acı vermeyin. Yarasına tuz basmayın, kelimeleri özenli kullanmayı öğrenin, belirli bir seviyedeki olgunluğa erişin. Her ne kadar büyüdüm

deseniz de փոջու ասիտիմ հալա 8 ասիտիմալի եր փոջուցիւն ալիմասիլիցիւնա սահիբ եւ եւնիւն փալկինա ճեցիլլեր. Տիլի ասիտիլալիմ իլին ճե ճեղիլ ճեցիլ. Ենն ճալլա եւլիլլեկլեր, ելիլլիկնլեր, ասիլլիլալեր...

Մուլլուլլուցի իլկ ճնլե կեննիլն ճարասնիլ կիմսեյե իլիլլիյալնիլ կալմալ. Կեննիլնիլ սեյին, ճույալիլն, գլլճլլեբիլն. Ասիլ ճլլնլլեսի, ալիլ ճլլլեկիլլիլմեսի ճեկեն ճեյ եւճլլ.

Katya Menteşe - 10A

Savaşım Var

Kendimden bir haber geldim yine
 Kendimden bir haber vermek isterken
 Sorgulamaya gerek duyulmayan olaylar
 Doğruluğundan tereddüt edilmeyen yalanlar
 Ve ben

Bunca karmaşada en saf halimle
 Bunca gürültüde en büyük suskunluğumla
 Kırk bir ayna karşısındayım

Savaşmak mı?
 Sakin olun dostlar
 Benim önce kendimle savaşım var

Aras Özkaya - 11A

Bilesin

Ben yazın mehtabı severim
 Baharı da sen
 Baharsız yaz gelmiyor
 Bilesin...
 Ben yağmuru severim
 Bulutları da sen
 Bulutsuz yağmur yağmıyor
 Bilesin...
 Ben sabahı severim
 Gün doğumunu da sen
 Gün doğmadan sabah olmuyor
 Bilesin...
 Ben şiir yazmayı severim
 Okumayı da sen
 Sensiz yazılmıyor
 Bilesin...
 Sen beni sevmesen bile
 Ben seni yine çok severim
 Bilesin...

Aras Özkaya - 11A

Bensizliğe Mahkum Kaldım

Sokaklarda arıyorum kendimi
 Çıkmaz sokaklarda kayboluyorum. Ağaca, semaya, toprağa soruyorum,
 Görmüşler mi bedenimi,
 Oysa ki okyanusa sormam gerek beni
 Belki de çaresizlikle boğulup gidiyorum. Balıklara mi yem olmuşum
 yoksa kaderin tatsız cilvesine mi?

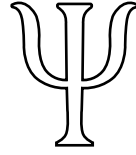
Belki de Kendimde aramalıyım beni,
 Dışı dolu içi boş bedenlerde değil,
 Arzularıma sordum görmüşler mi beni?
 Ellerime, gözlerime, yüreğime sordum
 Cevap verdi, miadını dolduralı çok oldu benim

Neredesin ben,
 Hisler mısıralara sığmamaya,
 Kalbim atmamaya.
 Sonunda nefes alamazken buldum beni.

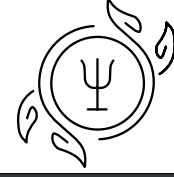
ilk ve son kez vedalaştım benimle.
 Belki başka bir gün tekrar rastlaşırız
 Belki başka bir vücutta
 Benim ben olduğumda
 Bensizliğe boğulmadığımda....

Lina Nune Yardım - 11A

Hazırlayanlar
Gülsima Bakırcıoğlu 11/B
Nehir Bakırcı 11/B
Melani Gülükoğlu 9/A

PSİKOLOJİK
Yanlış Bilinen Doğrular

Şizofreni:

Halk Arasında Bilinenler:

-Sürekli tedirgin olmak.

-Kendi kendine konuşmak.

-Kafası karışık olma hali.

-Kendi ile kalma isteği.

Psikolojik Doğrular:

-Şizofreni belirtileri gösterenler hezeyanları nedeniyle tedirgin olurlar. Sürekli diken üstündedirler.

-Zihinlerinde gerçek olmayan karakterlerle konuşurlar. (Halüsinasyon)

-Muhakeme yetenekleri bozulduğu için kafası karışık olurlar.

-Sosyal hayatta artan içe kapanıklık.

Panikatak:

Halk Arasında Bilinenler:

-Toplumda, atağı olan kişilerin “sadece bir şeye karşı fazla tepki gösteren” veya “zayıf iradeli” olduğu düşünülür.

-Panik ataklar, şiddetli fiziksel semptomlarla dışardan ciddi bir sağlık sorunu gibi görünebilir.

-Atağı olan kişi her şeyi korkudan dolayı yapar.

-Panik atak ve anksiyete bozukluğu aynı şeydir.

Psikolojik Doğrular:

-Atak yaşayan kişiler, kontrol için çaba gösterirken yanlış anlaşılma ve kendini açıklayamama durumuyla karşılaşabilir.

-Ancak, panik atak durumu genellikle tıbbi acil durumu temsil etmez.

-Panik atağı olan kişiler farklı reaksiyonlar verebilir; ataklar sadece korkudan değil, şiddetli fiziksel ve duygusal rahatsızlıkla da ilişkilendirilir.

-Panik atağa şiddetli fiziksel belirtiler eşlik eder, anksiyete bozukluğu ise sürekli olumsuz düşünceler ve geniş kaygı durumuyla karakterize olur.

Narsizm:

Halk Arasında Bilinenler:

- Kibirli ve ukala olanlar narsisttir.
- Narsisizme neyin sebep olduğunu bilmiyoruz.
- Narsistler kasıtlı olarak başkalarına zarar vermezler.
- Narsisizm genelde kolay algılanan bir durumdur.

Psikolojik Doğrular:

- Narsistik kişilik bozukluğu, kişinin birçok alanda herkesten daha iyi olduğunu düşündüğü ve en fazla kendini beğendiği bir bozukluktur.
- Ebeveynlerle güvensiz bağlanma, istikrarsız benlik, duygusal yabancılaşma gibi sebepler narsisizme sebep olabilir.
- Narsistler isteklerini elde etmek için başkalarına zarar verebilen insanlardır.
- Narsist olanları anlamak zaman alabilir. Narsistler, karşısındakini manipüle edebilir.

Depresyon:

Halk Arasında Bilinenler:

- Depresyondaki insanlar yalnızdır.
- Depresyon sadece zihinsel süreçleri etkileyen bir hastalıktır.
- Antidepresanlar işe yaramaz.
- Sadece kadınlar depresyona girer!

Psikolojik Doğrular:

- Sosyal kişiler ani depresyonla karşılaşabilir ve bu nedenle sosyal çevrelerinden uzaklaşabilirler.
- Depresyon bedensel sağlığı da etkiler, bağışıklık sistemi zayıflayarak diğer hastalıklara yol açabilir.
- Yapılan çalışmalar, antidepresanların tedavide belirli bir etkinliğe sahip olduğunu göstermiştir.
- Erkeklerin de depresyona girme oranının kadınlara yakın olduğu ifade edilmiştir.

SPORUN İNSAN VÜCUDUNA ETKİLERİ

Spor yapmak hem bedeni hem de zihin yapısını değiştiren bir deneyimdir. Düzenli egzersiz sağlığını destekleyebilir ve bu sayede hastalıklara yakalanma riskini azaltarak yaşam kalitenizi artırabilirsiniz.

Günde en az 30 dakika spor yapmak, şu risklerden korunmanıza yardımcı olabilir:

- Felç
- Koroner kalp hastalığı
- Yüksek tansiyon
- Tip 2 diyabet
- Meme ve kolon kanseri
- Depresyon

Ayrıca çocuk ve ergen bireyler açısından düzenli spor, şunlar gibi eşsiz faydalara sahiptir:

- Kemik sağlığını iyileştirmeye yardımcı olur.
- Kardiyorespiratuar dayanıklılık ve kas yapısı gelişimini destekler.
- Vücudunuzdaki yağ oranını azaltmanıza yardım eder.
- Depresyon belirtilerini ortadan kaldırmanıza katkıda bulunur.
- Bilişsel becerileri ve konsantre olma yeteneğini destekler.

Spor Nedir?

Sporun birçok dalı ve türü vardır. Fakat yüzeysel olarak tanımlamak gerekirse; bir takım aktiviteleri veya hareketleri belli kurallara bağlı kalarak, tek başına ya da bir takıma dahil olarak uygulamaktır. Spor hem zihinsel hem de fiziksel olarak tanımlanan bir aktivite türüdür. Sporun insan sağlığını birçok yönden etkileyen faydaları bulunur. Eğlence, beden sağlığı, zihin sağlığı gibi birçok amaçla yapılmaktadır.

Sporun Faydaları

Spor yapmanın birçok faydası vardır. Öncelikle, düzenli spor yapmak, vücuttaki kasların güçlenmesine ve esnekliğin artmasına yardımcı olur. Bu da, günlük aktiviteleri daha kolay hale getirir ve sakatlanma riskini azaltır. Spor ayrıca, kalp ve dolaşım sistemi sağlığına da olumlu etkiler yapar. Düzenli olarak spor yapmak, kan basıncını düşürür, kalp krizi ve felç riskini azaltır. Aynı zamanda, kolesterol seviyelerini düşürür ve kan dolaşımını artırarak vücudun daha fazla oksijen almasını sağlar. Sporun diğer bir faydası da, stresle başa çıkmaya yardımcı olmasıdır. Egzersiz yapmak, stres hormonlarının azalmasına ve mutluluk hormonu salgınmasına yardımcı olur. Bu da, daha iyi bir ruh haline ve zihinsel sağlığa katkıda bulunur. Sonuç olarak, spor yapmak vücut sağlığı ve zihinsel sağlık için birçok fayda sağlar. Günlük olarak spor yapmak, daha

sağlıklı bir yaşam tarzı benimsemeye yardımcı olabilir.

Sağlıklı bir yaşam için spor günlük hayatın bir parçası olmalıdır. Spor sayesinde insan bedeni daha dinç ve enerjik olur. Sporun insan üzerinde birçok pozitif etkisi bulunmaktadır. Bedeni korumak ve hayatı daha sağlıklı yaşamak için sporu hayata dahil etmek gerekmektedir. Psikolojik ve fiziksel etkileri ile insan hayatını düzene sokar. Spor yapan kişi hayattan daha çok keyif alır ve gün içerisinde yaptığı diğer aktivitelerdeki performansları da daha yüksek olur. Sporun insan sağlığına etkileri arasında en önemlilerinden biri de zihinsel gelişime sağladığı katkıdır. Bunu spor esnasında vücutta dopamin, serotonin ve adrenalin gibi hormonları salgılayarak ve kan basıncını artırarak gerçekleştirmektedir. Aynı zamanda spor yaparken kortizol hormonu salgılanma miktarı da düşüş yaşamaktadır.

Sporun insan vücuduna birçok faydası vardır:

Sağlık: Düzenli egzersiz yapmak, kalp-damar sağlığını geliştirir, kan basıncını düzenler, kalp hastalıkları riskini azaltır ve bağışıklık sistemini güçlendirir.

Fiziksel Fitness: Spor yapmak kasları güçlendirir, esnekliği artırır, kemik yoğunluğunu artırarak kemik sağlığını iyileştirir ve vücut kompozisyonunu düzenler.

Zihinsel Sağlık: Egzersiz, endorfin salgılayarak stresi azaltır, zihinsel odaklanmayı artırır ve bilişsel işlevleri geliştirir.

Uyku Kalitesi: Düzenli egzersiz yapanlar genellikle daha iyi bir uyku kalitesine sahiptir. Uykuya dalmayı kolaylaştırabilir ve uyku süresini artırabilir.

Enerji Seviyesi: Egzersiz yapmak, enerji kullanma kapasitesini artırır ve günlük aktivitelerde daha fazla enerjiye sahip olmanızı sağlar.

Kilo Kontrolü: Fiziksel aktivite, kilo kontrolünde yardımcı olabilir, vücut yağ oranını azaltabilir ve metabolizmayı hızlandırabilir.

Sosyal Bağlar ve Özgüven: Spor, insanların bir araya gelmesini, sosyal bağlar kurmasını ve özgüvenlerini artırmasını sağlar.

Egzersiz yapmanın sağlık üzerindeki olumlu etkileri kişiden kişiye değişebilir, ancak düzenli fiziksel aktivite genellikle sağlık için önemli ölçüde faydalıdır. Herhangi bir egzersize başlamadan önce uzman bir doktor kontrolünden geçmek gerektiğini de hatırlatalım.

Adı-Soyadı: Sınıfı

Arda Dura	9
Aleks Kumru	9
Melin Bakırcı	9
Lia Portakalyan	9
Alara Bakırcioğlu	9
Janin Gatil Demirci	10
Lina Nune Yardım	11
Amur Vahan Şirin	9

OKULUMUZDA ELEKTRİKLİ ARAÇLAR

HİKAYEMİZ NASIL BAŞLADI?

Fen derslerinin uygulama projesi olması amacıyla, 2014 yılında atıl malzemelerle daha doğrusu eski mezunlarımızın kullanılmayacak durumdaki masa ve sandalyelerini kullanarak yapımına başladığımız üç tekerlekli T - CAR T1 ilk aracımız öğrencilerimiz arasında çok sevildi.

Öğrencilerimiz ilk aracın yapımında, aslında araç yapmanın zor olmadığını daha iyisini de yapabileceklerini fark ettiklerinde, yine çoğunluğu atıl olan malzemeleri kullanarak dört tekerlekli T - CAR T2 modelimizi imal ettiler. Bu modelimizle 2019 yılı “Öğretmenler Arası Yenilikçi Öğretim Materyalleri Ulusal Tasarım Yarışmasına” başvuru yapıldı. Bilim, Fen ve Teknoloji Kulübünün “Geri Dönüşümden Elektrikli Araç” projesi ilk iki aşamayı geçip sergilenmeye değer görülmüştür. Son aşamada yandaki ölçütlerle topladığı puanlarla ortaöğretim kategorisinde Türkiye genelinde 4681 proje içinden ilk 10 proje arasına girmeyi başarmıştır.

Ölçütler:

- Özgünlük
- Ergonomi (kullanışlılık)
- İlgili dersin\derslerin öğretim programının kazanımlarına uygunluk
- Atıl malzemelerden yararlanılması
- Daha çok duyuya hitap edebilirlik
- Yaratıcılık
- Öğrenci seviyesine uygunluk
- Güvenlik
- Öğrenmeyi kolaylaştırma
- Materyalde kullanılan görsellerin dengeli biçimde yerleştirilmesi / estetiklik

T – CAR T2

TÜBİTAK YOLCULUĞU

İlk aracımızı yapmaya başladığımızda, sadece üniversitelerin katılabildiği ‘TÜBİTAK Elektrikli Araçlar Yarışmaları’na katılmanın yollarını aradık. Yaptığımız çok sayıda başvuru ortaöğretim kategorisinde bulunduğumuz için kabul edilmedi. Üniversite takımlarıyla yaptığımız ortaklık görüşmelerinden de olumlu sonuç alamadık. 2021 yılında ilki düzenlenen TÜBİTAK Liseler Arası Elektrikli Araç Yarışması’na davet edildik.

TÜBİTAK ve Uluslararası pist yarış güvenlik kurallarının geçerli olduğu yarışmaya uygun olması için T- CAR T3 isimli aracımızın yapımına başladık. Aracın tasarım, yazılım ve imalatının öğrencilerimiz tarafından yapıldığı T- CAR T3 ile, 2005 yılından beri uluslararası düzenlenen elektrikli araç yarışlarında yer alan ilk önden çekişli araç ile başvurumuzu yaptık. Başvuru yapan 183 lise takımı arasından finalist olduk ve Kocaeli Körfez Pistine davet edildik. Aracın ön çamurluklarındaki bazı eksikliklerin sebep olduğu güvenlik problemi nedeniyle aracımızın piste çıkmasına izin verilmedi.

VE YARIŞ PİSTİNDEYİZ

2022 yılında eksiklerini giderip daha da geliştirdiğimiz aracımızla yine finalist olduk. Şeffaf tasarımı ve mekanik özellikleriyle büyük ilgi gören aracımız TÜBİTAK ve TRT ekipleri tarafından hazırlanan tanıtım ve belgesel çekimlerinde sürücümüz tarafından kullanıldı. Otuz tur atılması gereken yarış pistinde sıcaklık sensörlerinden birinin hata vermesi nedeniyle 6. Tur içerisinde aracımız koruma moduna geçti ve yarışmayı bu şekilde tamamladık. Aldığımız puanlarla Başvuru yapan 250 lise takımı arasından 29. olduk.

MOTİVASYON KAYNAĞIMIZ

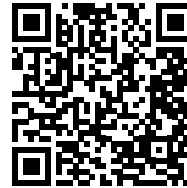
İlk günden itibaren çalışmalarımızın temelinde yer alan “ Bilgiyi paylaşmak” vardı. Bunun için İstanbul genelinde çok sayıda lise ve üniversite ile iletişime geçip okulumuza davet ettik, edindiğimiz tecrübelerimizi misafirlerimizle paylaştık. Mezun olan öğrencilerimizin çoğu, eğitime başladıkları üniversitelerin elektrikli araç takımlarında görev almaya başladılar.

Takımımıza ve okulumuza verdikleri destek için kendilerine teşekkür ediyor ve yeni maceralarında başarılar diliyoruz.

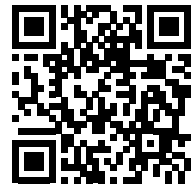
HEDEFLERİMİZ

Takım üyelerimizin mezun olması nedeniyle 2023- 2024 eğitim – öğretim yılında yeni takımımızı kurduk. Şimdiki hedefimiz 2024 yılı TÜBİTAK Liseler Arası Elektrikli Araç Yarışması'na ve 2025 yılı Shell EcoMarathon Uluslararası Elektrikli Araçlar yarışmasına katılmak.

Bu serüvenimizde takımımızı sosyal medya hesaplarımızdan takip ederek takımımız için büyük motivasyon kaynağı olabilirsiniz.

T-Car Youtube

T-Car Instagram

BUNLARI BİLİYOR MUYDUNUZ?

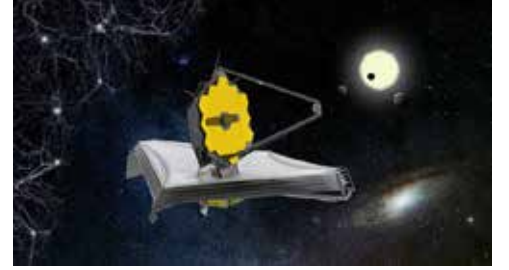
İnsan Kanında Mikroplastikler

İnsanlar tükettikleri besinler ve soludukları hava nedeniyle mikroplastiklere maruz kalıyor. 2022 yılında yapılan bir çalışmada, bir grup gönüllünün kanında mikroplastikler olup olmadığı incelendi. Çapı 0,7 mikronun üzerinde plastiklerin tespit edildiği analizlerde, gönüllülerin yaklaşık yarısının kanında plastik parçaları bulundu. Tespit edilen plastik türleri arasında polietilen tereftalat (PET), polietilen (PE) ve stirenden üretilen polimerler var. 2016'da sonuçları Science dergisinde yayımlanan araştırmada Japon bilim insanları, topladıkları PET malzemelerin bir kısmının morfolojisinde (yüzey şekillerinde) değişim olduğunu fark etti. Bu değişimin nedeninin Ideonella sakaiensis 201-F6 olarak isimlendirilen bakteri türü olduğu ve bu bakterinin büyüme sürecinde karbon ve enerji ihtiyacını karşılamak için PET'i kullandığı anlaşıldı. Araştırmacılar Ideonella sakaiensis 201-F6 bakterisinin ürettiği iki enzimin (PETaz ve MHETaz) PET'in biyolojik olarak parçalanmasını sağladığını buldu.

James Webb Uzay Teleskobu

Uzun yıllar süren çalışmalardan sonra James Webb Uzay Teleskobu, 2021'in sonlarında uzaya fırlatılmıştı. 2022'de teleskobun kurulumu tamamlandı ve Dünya'ya veri göndermeye başladı. Elde edilen ilk görüntüler teleskobun eşsiz kapasitesini gözler önüne serdi. Özellikle ışık tayfının kızılötesi bölgesinde gözlem yapması için tasarlanan teleskobun 20 yıla yakın bir süre görevine devam etmesi bekleniyor.

Dünya'yı Gök Taşlarından Korumak

Güneş sisteminde, gelecekte bir gün Dünya'ya çarpma olasılığı bulunan çok sayıda gök taşı var. Üstelik bu gök taşlarının bazıları yıkımlara sebep olabilecek kadar büyük. NASA 2022 yılında gelecekte Dünya'yı bu potansiyel tehlikeli gök taşlarından korumak için kullanılabilecek bir teknolojiyi test etti. Kısaca DART olarak adlandırılan, 570 kilogram kütleli bir uzay aracı yaklaşık 8 ay uzayda yol aldıktan sonra Dünya'ya 11 milyon kilometre uzaklıktaki bir gök taşına çarparak gök taşının yörüngesini değiştirdi. Gelecekte bir gün devasa bir gök taşının Dünya'ya doğru yönelmesi durumunda, benzer bir biçimde yörüngesinin değiştirilmesi planlanıyor.

İnsan Genomu

İnsanların genlerini çözümlemeyi amaçlayan İnsan Genomu Projesi, 1990 yılında başlamıştı. Çok sayıda bilim insanının yer aldığı proje kapsamında üç milyardan fazla nükleotid çiftinin yer aldığı dizilimin haritalanması amaçlanıyordu. 2003 yılında sonlandırılan projede gen haritasının tamamını çıkarmak mümkün olmamıştı. 2022 yılında, 2003 yılındaki haritada eksik kalan %8'lik kısım da tamamlandı. Böylece insan genomunun tamamı çözümlenmiş oldu.

SU KRİZİ KAPIDA

SUYUN ÖNEMİ

Tatlı su kaynakları, dünya üzerindeki önemli doğal varlıklardan biridir. Bu kaynaklar, göller, nehirler, akarsular ve yeraltı su tabakalarını içerir. Yerkürenin %70'i sudan oluşmasına rağmen, tatlı su oranımız %2,5 civarındadır ancak bu suyun %69'u buzullar içinde saklıdır ve canlılar için kullanılabilir koşullarda değildir. Özetle erişilebilir tatlı su miktarı, dünyanın toplam su varlığının yüzde 1'inden bile az olduğunu söyleyebiliriz. Bu miktarı aklımızda canlandırabilmemiz için şöyle bir benzetme yapalım; yerküre üzerindeki suyun tamamı beş litrelik bir şişeye konsa, biz insanların erişebileceği tatlı su miktarı yalnızca bir yemek kaşığı kadar olacaktır. Yeterli miktarda ve kaliteli bir suyun varlığı, gıda güvencesinin ve sürdürülebilir kalkınmanın, dolayısıyla insanlığın ve canlıların geleceğinin de temel koşuludur bu yüzden tatlı su kaynaklarını korumak işte bu yüzden çok önemlidir.

SU TASARRUFU İÇİN YAPABİLECEKLERİMİZ

21. yüzyılda dünyayı bekleyen en büyük problemlerden biri de su kıtlığı olacaktır. Suya yönelik talep artışı nüfus artışından daha hızlı. Örneğin, son yüzyıl içerisinde dünya nüfusu 3 kat artarken, su kaynaklarına olan talep yedi kat artmıştır. Bu nedenle, su kaynaklarının kısıtlı olması veya aşırı kullanımı artık hepimizi ilgilendiriyor.

- Kapalıyken su sızdıran muslukları tamir edin.
- Duş ve musluk başlıklarında tasarruflu su akıtan musluk başlıklarını kullanın.
- Dişlerinizi fırçalarken, elinizi / yüzünüzü yıkarken ya da tıraş olurken musluğu kapatın.
- Sadece ihtiyacınız olduğunda sifonu kullanın ve rezervuar için önlem alın.
- Çamaşır ve bulaşık makinelerini tam dolduğunda çalıştırın.
- Duş sürenizi kısaltarak ciddi su tasarrufu yapabileceğinizi unutmayın. Tek kullanımlık plastik şişeler kullanmak yerine, su mataranızı ve termoslarınızı yanınızda taşıyın.
- Atıklarınızı çöpe değil, ayrıştırarak geri dönüşüm kutularına atın.
- Tüm bunları ve daha fazlasını alışkanlık haline getirin ve hem suyu hem de doğayı koruyabiliriz.

BİLİM, FEN VE TEKNOLOJİ KULÜBÜ OLARAK

Bilim, fen ve teknoloji kulübü olarak küresel sorun olan su problemine yönelik okulumuzda uygulamak üzere yağmur suyu hasadı yapmak üzerine çalışmalar yapmaktayız. Yağmur suyu hasadı, yağışın yoğun olduğu zamanlarda çeşitli yöntemlerle (çatı tipi hasat sistemleri veya yer altında yapılan depolama alanları) tutulmasını ve saklanmasını sağlayarak yağışın az olduğu dönemlerde kullanılabilmesine yarar. Böylece, çeşitli yöntemlerle hasat edilen yağmur suyu, ya doğrudan ya da arıtılarak bağ, bahçe ve tarımsal sulama ile şehirlerde yeşil alanların sulanması amacıyla kullanımı sağlanarak bu tip kullanımlar için temiz suyun (içme suyu) kullanılmasının önüne geçilmesi sağlanmış olur.

ԿԱՂԱՆՂ, ՆԱԿԱՍԱՐԴ, ԱՄԱՆՈՐ՝ ԻՆՉՊԵՍ ԿԸ ՆՇՈՒԻ ՆՈՐ ՏԱՐԻՆ ՆԱԽԱՊԵՍ ԵՒ ԱՅՍՈՐ ՀԱՅԵՐՈՒ ՄՕՏ

Տոնակատարութիւններէն, առաջին տեղը գրաւող Ամանորը տարուայ ամենակարեւոր տօներէն մէկը կը համարուի թէ քրիստոնեաներու եւ թէ այլադաւաններու համար: Տարեմուտը զուտ տարին տարիով փոխելու տօն չէ, ան իր մէջ այլ հոգեւոր խորհուրդ ունի: Առաջուրնէ Նոր տարին կը տօնուէր Ապրիլի 1-ին՝ Մարտի 22-ին՝ Ադամի ստեղծուելու օրը (ինչպէս ամիսներու սկիզբ): Այդ օրը մարդիկ զիրար կը շնորհաւորէին եւ նուէրներ կը մատուցանէին: Այդպէս Նոր տարին աւանդաբար կը տօնուէր մինչեւ Բաբելոնի աշտարակաշինութիւնը, սակայն աշտարակի կործանումէն եւ լեզուներու բաժանումէն յետոյ 72 ազգերու Նահապետներն իրենց երկիրներուն հաստատուելու օրն, իրենց ազգի համար յայտարարեցին տարուայ առաջին օր, իսկ տուեալ ամիսը՝ տարուայ առաջին ամիս: Ամէն տարի այդ օրը զիրար կը շնորհաւորէին եւ կ'ըսէին «Նոր օր, Նոր տարի: Որովհետեւ այսօր մենք մտանք մեր երկիրը, որը ժառանգեցինք»:

Դարեր շարունակ տեւող իր պատմութեան ընթացքին հայ ժողովուրդը ունեցած է երեք Նոր տարի՝ Կաղանդ, Նաւասարդ, Ամանոր անուններով:

«Կաղանդ» բառը ծագած է լատիներէն calendae բառէն, որ հայերէնին մէջ ստացած է Նոր տարուայ առաջին օրուայ նշանակութիւնը՝ ըստ Մարտի 21-ին՝ գարնանային գիշերահաւասարի օրը, որ նաեւ բնութեան զարթօնքի խորհրդանշն էր:

«Կաղանդ» բառի բացատրութիւնը լաւագոյնս տուած է Անանիա Շիրակացին իր «Տիեզերագիտութիւն եւ տոմար» գրքին մէջ. «Ի՛նչ է կաղանդ. եւ կաղանդիկոս: Կաղանդ ամսամուտ է եւ կաղանդիկոս Նախասկզբնակ օր տարուայ»:

Բոլոր գաւառներուն մէջ Կաղանդը կը նշուէր մեծ տօնախմբութեամբ, տաճարներուն մէջ՝ տօնական ծեսեր կը կատարուէին, որոնք կ'ուղեկցէին աստուածներուն մատուցուող զոհերու:

Հայոց երկրորդ Նոր Տարին կը նշուէր հայկական օրացոյցով Նաւասարդի 1-ին այն օրը, երբ հայոց հիմնադիր Հայկ Նահապետը յաղթեց Տիտանեան Բելին: Ըստ աւանդութեան՝ Հայկ Նահապետը Հայոց Ձոր գաւառին մէջ Օգոստոսի 11-ին սպանած է բռնակալ Բելը եւ ազատութիւն շնորհած իր տոհմին: Այդ ժամանակէն ի վեր հայերն ալ Նոր տարին սկսած են տօնել՝ Օգոստոսի 11-ին: Կ'ենթադրուի, թէ այս դէպքը տեղի ունեցած է Քրիստոսէ առաջ 2492 թուականին:

Հին ժամանակներուն Ամանորեայ ծիսակատարութեան ժամանակ մառաններէն տուն կը բերուէին միրգերու շարաններ եւ կը կախուէին առաստաղէն: Այսօրուայ առատ սեղաններէն տարբեր ձեւով՝ հինէն Հայաստանի մէջ արգիլուած էր սեղանին ամէն տեսակ մսեղէն դնել, քանի որ Նաւասարդը կը համարուէր պահքի օր: Սեղանի զարդը կը համարուէր տանտիկիներու կողմէ՝ պատրաստուած Տարի հացը, որուն մէջ պատրաստուելու ընթացքին կը դրուէր գուշակութեան դրամը՝ դովլաթը: Հացը կը բաժնուէր 12 մասերու եւ դովլաթը որ ընտանիքի անդամին որ բաժին էլած է՝ անոր հաշւոյն Նոր տարուայ յաջողութիւններ կը սպասէին: Այս ծիսական հացերն կապ ունէին Նաեւ պտղաբերութեան հետ: Անով կը բացատրուէր Նաեւ հատիկաւոր կերակուրներու գործածութիւնը, որու յայտնի օրինակը աւանդական աղանձն էր:

Ըստ հին հայկական աւանդութեան Ամանորի խորհրդանշն ոչ թէ Ձմեռ պապն էր, այլ Կաղանդ պապը, ով կը յայտնուէր գաւազանով եւ ոչխարէ մորթէ պատրաստուած մուշտակով:

Կաղանդ պապը՝ ազգային արժէքները, ծիսական համակարգը պահպանող ու սերունդներու փոխանցող կերպարն է: Անոր կ'ընկերակցէին խլովիկներն ու արալեզները՝ Երա եւ Անի, Հազարան, Փուշ, Իմաստուն, Անտես, Եղեգ, Արեգ, Ասպետ, ճուպտիկ, Փառփառ, Չարմազան: Խլովիկի հետ փոքրիկները այցելող Կաղանդ պապը անոնց ոչ թէ նուէրներ, այլ Ամանորի յատուկ խորհուրդ կու տար՝ փոխադարձ յարգանք, խաղաղութիւն, ազնուութիւն, իմաստութիւն, աշխատասիրութիւն, համեստութիւն եւ գոհունակութիւն:

Ինչ որ կը վերաբերի տօնածառին, հայերը առաջուրնէ հիմնականօրէն փոխարինած են ձիթենիի ճիւղերով, որուն չոր ճիւղերուն վրայ գունաւոր թելերով կախեր են մրգեր եւ խմորեղներ:

Տանտէրը Կաղանդի ծառը Նաեւ կը տանի եկեղեցի եւ քահանայի օրհնութիւնը ստանալէ յետոյ կը վերադարձնէ տուն:

Ներկայիս բոլոր քրիստոնեայ ազգերը Ամանորը կը տօնեն Յունուար 1-ին, որ կը մատնանշէ Յիսուս Քրիստոսի ծննդեան ամիսը: Յունուար կը նշանակէ ծնունդ: Մինչեւ Քրիստոսի աշխարհ գալը, ամբողջ մարդկութիւնը մահանալէ յետոյ գերի էր դժոխքի, քանի որ բոլորն ալ մահանալէ յետոյ դժոխք կ'երթային: Քրիստոս այդ ամիս ծնելով մարդկութիւնը յաւիտեանս ազատեց յաւիտեանական մահէն եւ դժոխքէն ու առաջնորդեց Երկնքի արքայութեան, այդ պատճառով ալ Յունուար ամիսը քրիստոնեաներու համար դարձած է ամիսներու սկիզբ:

Աղբիւր՝

<https://armedia.am/arm/news/66782/kaxand-navasard-amanor-inchpes-en-hayastanum-nshel-nor-tarin-nakhkinum-ev-ayzhm.html>

ԿԵԱՆՔԸ

Ինչքան կարճ է կեանքը, բայց մենք չենք նշմարեր:
Կեանքը այնքան վախերով կ'ապրինք որ...:

Մանկութենէ կը սկսի զանազան վախեր. Կարգ մը ծնողները վազելը, ցատկելը, առանձին դուրս ելլելը կ'արգիլեն իրենց զաւակներուն: Մենք ալ այդ ատեններէն կը սկսինք վախնալ դուրսէն, օտար մարդիկներէն ելլն... Ազատութիւնը կ'երեւի հեռաւոր հորիզոնէ մը...:

Այս պատճառներով ազատութիւնը եւ կեանքի մէջ ազատ կարենալ ապրիլը, կը դառնայ մեր ամենամեծ նպատակն ու դիրախը:

Էլէն Թաքընը
11Ա Դասարան

ԻՄ ՍԵՐԸ

Երբ քեզ տեսայ առաջին անգամ
Ծովուն ալիքները հանդարտեցան
Թռչուններուն երգերը դադրեցան
Սրտիս ռիթմը փոխուեցաւ
Միայն զգացումներս նոյնը մնաց:
Երբ քու սերդ տեսայ
Քու սիրտդ ալ կը տեսներ միայն մէկ ուրիշը
Կ'ապրէր անոր համար...:

Ես աչքերուդ դատապարտեալ մնացի սիրոյ բանտին մէջ:

Լինա Նունէ Եարտըմ
11Ա Դասարան

ՍԻՐՈՅ ՅՈՅԱԸ

Մոմ մը կը վառեմ աչքերուն առջեւը
սիրածիս,
Մոմին շուքը կ'իյնայ վրան...:
Կ'ըսէ ինծի, «Ի՞նչ է սերը»,
«Մոմի լոյսի ցոլքերն են» կ'ըսեմ իրեն:
Կ'ըսէ ինծի, «Ի՞նչ է յոյսը»
«Կաթիլ մը ջուր է», կը պատասխանեմ:
Ու կ'աւելցնէ յոյսը,
«Վիշտ, վիշտ, վիշտ է, սեր է»...:

Արեգ Գազանճեան
11Գ Դասարան

ՍՊԱՍԵԼ

Կը սպասենք վաղուան դասը
Կը սպասենք շաբաթավերջի պտոյտը
Կը սպասենք յաջորդ տարուան
տարեդարձը
Եւ միշտ կը սպասենք անյայտ միջոցները:

Պէտք է քիչ մը կենալ ու շունչ առնել,
Այո՛ ժամանակը կ'անցնի արագօրէն
Եթէ չենք գիտեր այսօրուան արժէքը,
Մեր ամբողջ կեանքը կ'անցնենք սպասելով:

Երազ Ռայա Ապրահամօղլու
12Բ Դասարան

ԴՈՒՆ

Տաք օդին մէջ
Դէպի երեսիս փչող քամիի նման ես,
Ինծի կը բերես երջանկութիւն ու
հանգստութիւն

Ես ալ գիտեմ,
Սէրս վերջ պիտի գտնէ յուզումով,
Բայց անկարելի է քեզ առանց խորհելու
ժամանակ անցնել

Քեզի չեմ կրնար ըսել
Եկո՛ւր եղի՛ր ինծի հետ
Ես ալ գիտեմ թէ մեր սէրն անկարելի է:

Վահան Պըլտըրճըն
12Բ Դասարան

ՍԻՐԵԼ

Սիրել կը նշանակէ՝ դիմանալ
Սիրածիդ քովը կենալ
Սիրել կը նշանակէ՝ ապրիլ
Շնչասպառ մնալ...
Սէրը երբեմն ծանր կու գայ
Երբեմն անըդունելի...
Երբեմն ալ կը պահուի սրտին մէջ
Անձայն ու անշշուկ...

Միշա Թօփչու
9րդ Դասարան

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՆՈՒԵՐ

Ուրախութիւն կը բերես
Վատ կամ լաւ օրերուն միշտ հետս ես
Քեզի հետ կու լամ
Քեզի հետ կ'ուրախանամ:

Ընկերութիւնը այսպէս է
Եթէ կարիքը զգաս հարկւրաւոր ձեռք
կ'երկնայ
Միասին կը զարնեն սրտերը
Ամենաթանկագին նուէրն է սերը:

Կիւսիմա Պագըրճօղլու
11Բ Դասարան

ՈՍԿԷ ԱՇՈՒՆ

Դեղին տերեւների մէկիկ մէկիկ թափեցան ճիւղերէն,
Ոսկէ աշուն, տրտում նախշուն
Եկար տխրութեամբ,
Հովդ տարածեց տերեւների ասդին անդին...
Աշուն սիրելի, ամէն մէկ տերեւդ յուշ է թանկագին,
Անոնք դարձան երբեմն ոսկի, երբեմն կրակ...
Բայց դուն սարսափ բերիր իմ սրտին
Սիրտս կ'ուզէ գրկել անցեալը
Առանց զոջալու...
Դուն գիս ամբողջացուցիր
Սիրուն աշուն նախշուն աշուն...

Դալար Էօճալ
11Բ Դասարան

ԿԱՐՄԻՐ ՄՈՅԿԸ

Եղանակներէն ձմեռ, ամիսներէն Դեկտեմբեր էր: Դուրսը փաթիլ փաթիլ ձիւն կը տեղար:
Ամէն կողմ ծածկուած էր ճերմակ ծածկոցով մը: Օդը այնքան ցուրտ էր, որ տանիքներէն վար
կախուած էին սառերը: Ինչպէս ամէն օր, այն օրն ալ մայրը Արեւը դպրոց կը տանէր: Քալելու
ընթացքին կ'անցնէին նոր բացուած խանութի մը առջեւէն: Արեւը նշմարեց ցուցափեղկին
առջեւ շարուած գոյնզգոյն մոյկերը: Արեւին ուշադրութիւնը գրաւած էր մանաւանդ կարմիր
մոյկերը: Դառնալով մայրիկին ըսաւ.

- Մայրիկ եթէ յարմար ես այս կարմիր մոյկերը կրնա՞ս առնել ինծի:
- Աղջիկս դժբախտաբար հիմա վրաս դրամ չունիմ, բայց քեզի
խօսք, անպայման օր մը անոնք պիտի առնեմ քեզի:

Արեւին օրերը անցան այդ կարմիր մոյկերը երազելով: Ան երբ դպրոց
երթալու համար կ'անցէր խանութին առջեւէն միշտ կը նայէր այդ
կարմիր մոյկերուն: Ընկերներուն կը պատմէր թէ մայրը իրեն պիտի գներ
իր փափաքած այդ մոյկերը:

Երկու շաբաթ յետոյ ան կրկին կ'անցնէր նոյն խանութին առջեւէն: Այս
անգամ ծերունի խանութպանը զինքը ներս հրաւիրեց, երկարեց տոպրակ մը եւ ըսաւ.

- Այս նուէրը քեզի համար է, բայց երբեք հիմա մի՛ բանար, երբ տուն երթաս այդ ատեն կրնաս
բանալ:

Արեւը անհամբերութեամբ տուն գնաց, կ'ուզէր արագօրէն բանալ իր նուէրը:

Երբ բացաւ տոպրակը տեսաւ թէ տոպրակին մէջ կար իր այդ շատ հաւանած փայլուն, գեղեցիկ մոյկը: Այնքան ուրախացաւ, որ երջանկութիւնը բացատրել անկարելի էր: Արեւը չէ որ ամէն անգամուն խանութին առջեւէն կ'անցնէր եւ զմայլելով կը նայէր նոյն կօշիկին, խանութպանին ուշադրութիւնը գրաւած էր եւ ան փափաքած էր անակնկալ մը ընելով այդ մոյկերը իրեն նուիրել:

Դալար Էօճալ
11Բ Դասարան

ԱՊԱԳԱՅ

Մարդիկ կը մտահոգուին իրենց ապագային մասին: Բնական են իրենց այս մտահոգութիւնները, որովհետեւ եթէ մտահոգուինք, կարգ մը բաներուն ձեւ կրնանք տալ եւ այսպէսով կրնանք ապագային ուրախ ու հանգիստ ըլլալ...: Կարելի է, օրերով, շաբաթներով եւ կամ տարիներով կ'աշխատին մարդիկ, որ իրենց ուզածը ձեռք բերեն, բայց կը մոռնան ինչպէս հաճոյք կ'առնուի կեանքէն, քանի որ, մէկ անգամ աշխարհ կու գան: Երբեմն կը խորհիմ թէ ո՞ր մէկը ճիշդ է, ամբողջ երիտասարդութիւնդ անցնել աշխատելով եւ հաճոյք չկարենալ առնել կեանքէն թէ ոչ առանց ապագան խորհելու ապրիլ: Հարկաւ պէտք է խորհինք մեր ապագային մասին եւ աշխատինք, որ կարենանք գալ մեր ուզած տեղերը... Բայց քանի տեղն է մեր ուժն ու կարողութիւնը պէտք է նախ հաճոյք առնելու ջանանք ու զուարճանանք մեր ապրումներով, որովհետեւ երիտասարդութեան օրերն են պիտի չդառնան...:

Ուրեմն հաւասարակշռութեամբ մը մօտենանք մեր կեանքին, թէ աշխատինք եւ թէ զուարճանանք:

Էտվին Միքաիլօղլու
10րդ Դասարան

ՊԱՏԵՐԱԶՄ ԵՒ ՄԱՐԴԸ

Պատերազմները, աշխարհի գոյութենէն սկսեալ ամէնէն շատ վնաս պատճառող աղետներէն են: Այս օրերուն կան երկու մեծ պատարազմներ, աշխարհին տարբեր երկիրներուն միջեւ: Մարդիկ կը պատերազմին տարբեր պատճառներով՝ կրօնական, տնտեսական, քաղաքական...:

Կրօնքը մեզի կը խրատէ՝ սիրել դիմացինդ քու անձիդ նման, բայց մարդիկ կրօնքը պատրուակ բռնելով կը մեռցնեն իրար: Բոլոր կրօնքները մեզի կը սորվեցնեն օրինակելի մարդ:

ըլլալու ճամբաները: Թերահաւատները, որոնք չեն հաւատար կրօնքի մը, անոնք ալ նոյն զգայնութիւնը ունին այս նիւթի շուրջ: Բարի մարդ ըլլալ ամէն տեղ, ամէն վայրի մէջ եւ բոլոր պայմաններու տակ կը նշանակէ նոյն բանը:

Այո՛ գիտեմ ըսելը դիւրին է իսկ գործադրելը դժուար, բայց ո՛չ անկարելի:

Գաթիա Մէնթէշէ
10րդ Դասարան

ԱՊԱԳԱՅԻ ԿԵԱՆՔԸ

Աշխարհի վրայ կը բնակին 8 միլիարե անէլի մարդիկ: Այս գումարին մէջ չենք հաշուեր կենդանիներն ու միւս ապրող էակները: Աշխարհը բաւական խոշոր է բայց մենք շարունակ կը բազմանանք, այս պատճառաւ ապագային աղբիւրները մեզի բաւարար պիտի չի գան: Պէտք է ուշադրութեամբ գործածենք բնական աղբիւրները: Այս, մեր բոլորին պատասխանատուութիւնն է, ոչ միայն փոքրամասնութեան մը: Պէտք է զատել աղբերը, ինսայողութեամբ գործածել ջուրը....:

Այս օր գիտնականները իրենց պրպտումները կ'ընեն եւ կ'աշխատին՝ «ուրիշ մոլորակի մը մէջ կեանք կա՞յ» հարցումին պատասխանը գտնելու համար, ես վստահ եմ որ այս աշխատութիւնները իրենց դրական արդիւնքները պիտի տայ եւ ապագային ուրիշ մոլորակներուն մէջ պիտի կարենանք բնակչութիւն հաստատել, բայց մինչեւ այդ օր պէտք է ամենալաւ կերպով ապրելու եւ բնական աղբիւրներէ բաւարար չափով օգտուելու ջանանք:

Ժանին Կաթիլ ՏԵՄԻՐՃԻ

10րդ Դասարան

ԱՊԱԳԱՅ

Ապագան կերտել մարդուն իր ձեռքն է, ան իր ուզածին պես կրնայ կերտել զայն: Անձը իր դիմացը ելած առիթներէն եթէ լաւ չօգտուի կրնայ դեմ առ դեմ գալ դժբախտութիւններու եւ անյաջութեան հետ: Անձը պէտք է կարելորութիւն տայ իր ապագային եւ առաջին օրէն պէտք է սկսի ապագան գեղեցկացնելու համար շահաբեր գործեր ընելու: Պէտք է իր շահած դրամը բոլորովին չծախսէ եւ մէկ մասը պահէ, երբ պէտքը զգայ չքաշուի օգնութիւն ուզելէ: Նախակրթարանէն մինչեւ 12րդ դասարան մեզի միշտ կ'ուղղեն Նոյն հարցումը. «Ո՞ր ասպարէզը պիտի ընտրես ապագային»: Եթէ կ'ըսես՝ ես կ'ուզեմ բժիշկ ըլլալ, փաստաբան ըլլալ, ճարտարագէտ ըլլալ, շատ կ'ուրախանան բայց եթէ ըսես ես կ'ուզեմ երաժիշտ, գծագրիչ կամ մարզիչ ըլլալ, քու փափաքիդ շատ կարելորութիւն չեն տար: Ես կը փափաքիմ մարզիչ ըլլալ: 9 տարեկանես ի վեր ոտնազնդակ կը խաղամ, ոչ թէ միայն ժամանցի համար կը խաղամ, այլ ոտնազնդակը իմ կեանքս է: Ոտնազնդակի շնորհիւ է, որ ես կեանքի մասին սորվեցայ շատ մը բաներ՝ շահելու երջանկութիւնը, պարտուելու տխրութիւնը, իրարու վստահելու արժէքը...: Ոտնազնդակը միայն գնդակին զարնել չի նշանակեր այլ իր մէջ կը պարունակէ շատ մը դժուարութիւններ: Այս դժուարութիւնները յաղթահարելու ջանալն է, որ զիս ալ աւելի կը քաջալերէ: Ծնողքս կ'ուզէ թէ զբաղիմ միայն դասերուս հետ, բայց ես միայն կը հետաքրքրուիմ ոտնազնդակի հետ:

Հիմակուրէն որոշած եմ ապագայի ասպարէզս, այս ուղղութեամբ կարգապահօրէն կ'աշխատիմ: Կը վստահիմ ինքզինքիս գիտեմ թէ օր մը պիտի իրականանան իմ երազներս:

Պետրոս Մնացականեան
10րդ Դասարան

ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐ

Մարդուն ուղեղը շատ մեծ չէ, բայց կրնայ պարունակել շատ մը բաներ իր մեջ: Ամենակարեւոր բանէն, ամենէն անիմաստ բանը կրնայ յիշել մեր ուղեղը: Ասոնց մէջ կան նաեւ մեր յիշատակները, որոնք մեր ենթագիտակցութեանը մէջ պահոււնքով կրնան ըլլալ:

Մարդուն ուղեղը այնպիսի բան մըն է, որ կրնայ չյիշել անցեալ օրուան ճաշը, բայց կրնայ յիշել 2 տարի առաջ իր ընկերոջմէ իմացած գէշ խօսքերը: Ասոր պատճառը այդ յիշատակին մասին շատ մտածելն է: Եթէ բանի մը վրայ շատ մտածենք դժուար կը մոռնանք այդ բանը: Գէշ կամ լաւ չի տարբերիր: Կարգ մը յիշատակներ կան, որոնք կը պարունակեն լաւ օրերը, մեր ընկերներու հետ անցուցած ժամանակները, մեր ընտանիքի հետ ապրած ուրախ առիթները, ոմանք ալ կը բաղկանան մեր գէշ ապրումներէն: Մեզի հանդէպ ըսուած գէշ խօսքեր, մեր սիրած մէկու մը մահը, կոիւներ ելլն...: Բոլորն ալ կը տեղաւորուին մեր ենթագիտակցութեանը մէջ:

Մենք չենք կրնար փոխել կամ ընտրել մեր յիշատակները: Եթէ անցեալի մասին շատ մտածենք ետ կը կանչենք մեր լաւ կամ գէշ յիշատակները մեր ենթագիտակցութենէն:

Աննա Մարի Քէշիշ
10րդ Դասարան

ԱՆԱՍՈՒՆՆԵՐԸ

Անասունները բնութեան թանկագին մէկ մասն է: Մարդոց պատասխանատուութիւններէն են՝ անասունները սիրել եւ զանոնք պաշտպանել վնաս պատճառելի վարմունքներէն:

Անասունները սիրող, զանոնք պաշտպանող եւ անոնց հանդէպ իր պատասխանատուութիւնները գիտցող մարդիկը կը կոչենք՝ անասնասէր: Ըստ իս երկու տեսակ անասնասէր կայ. Մին բուն անասնասէրն է, իսկ երկրորդը կեղծ անասնասէր, որ ան

կ'ուզէ իր շուրջիներուն աչքին լաւ երեւիլ: Միայն կ'ուզէ գնահատանք ստանալ շուրջիներէն ու այս պատճառով կ'օգնէ կամ օգնել կը ձեւացնէ անասուններուն, նոյնիսկ երբեմն գէշ ալ կրնայ վարուիլ անոնց: Իսկ բուն անասնասէր մը դէպի լաւը կը փոխէ շատ մը անասուններուն կեանքը:

Դուք ալ ջանացէ՛ք ըլլալ ոչ կեղծ անասնասէր մը:

Արաս Էօզգայա
11Ա Դասարան

ՄԵՐ ԱՊԱԳԱՅ ԱԾԽԱՐՀԸ

Մենք, որպես ապրող էակներ միշտ կ'ուզենք բարին ու լալը: Անձի մը համար այս աշխարհի մեջ ամենէն արժեքաւոր գանձերն՝ են առողջութիւնը, յաջողութիւնը եւ ուրախութիւնը:

Ապագային, ես որպէս Լիանա նախ կ'ուզեմ ընտանիքիս եւ սիրածներուս հետ լալ կեանք մը ապրիլ: Մաքուր օդ, կանանչ բնութիւն եւ հաւասար պայմաններ մարդոց միջեւ: Կը խորհիմ թէ ապագային մեր գործերուն մեծամասնութիւնը պիտի կատարուի ելեկտրական գործիքներով եւ շատ աւելի պիտի դիւրանայ մեր կեանքը:

Յիւանդութիւնները կը մաղթեմ, որ ցնջուին աշխարհի երեսէն եւ գտնուին բոլոր հիւանդութիւններուն դարմանումը: Կը փափաքիմ, որ հաւասար դառնան գործի պայմանները բոլոր մարդոց համար: Ըստ իս ամենակարեւորն ալ պատերազմներուն դադրիլն է...: Մարդոց սրտերը լեցուին բարիքով, կեանքը եւ աշխարհը պիտի փոխուի շնորհիւ բարի գործերու եւ բարեմաղթանքներու:

Կը մաղթենք, որ Տէրը թողութիւն պարգեւէ մարդոց եւ վերջ գտնէ աշխարհի բոլոր գեշութիւնները:

Լիանա Եանար
10րդ Դասարան

ԻՆՔՆԱՎԱՍՏԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ի՞նչ է ինքնավստահությունը: Ինքնավստահությունը, մարդու մը ազատօրէն մտածումները կարենալ արտայայտելն ու փափաքները իրականացնելն է: Մենք պէտք է ինքնավստահ ըլլանք: Ինքնավստահությունը մեր կեանքին մէջ ալ կը գրաւէ կարելոր տեղ մը: Եթէ դուք ինքնավստահ չէք՝ ձեր մտածումները չէք կրնար բացատրել, վիճաբանութեան մը մէջ անձայն կը մնաք: Եթէ վիճաբանութեան մը ընթացքին ինքնավստահ ըլլաք, ձեր արտայայտածներով, ձեր բացատրածներով կրնաք լաւ ձեւով մը արտայայտել ձեր անձը: Մեր շարժումներէն եւ մեր ըսածներէն եթէ վստահ ըլլանք շատ աւելի լաւ գործեր մէջտեղ կրնանք հանել:

Լարիսսա Սիւլիւսողլու
10րդ Դասարան

ՕՏԱՐ

Արթնցայ,
Սենեակին մէջ ձայն չկայ
Դէպի հայելիին առջեւ քալեցի
Հայելիին մէջ տեսայ օտար մը...

Օտարին աչքերը սեւ էր,
Պարապ կը նայէր ինծի,
Յոյս, ուրախութիւն, երազներ...
Ոչ մէկ զգացում ուներ:

Ականջները չէին լսեր,
Շրթունքներէն կը լսուէր միայն սուտ խօսքեր
Մառած էր հոգւոյն լոյսը,
Օտարը, կորսուած էր:

Մատիւնա Կեզ
12Ա Դասարան

WIEN- ÖSTERREICH- VİYANA-AVUSTURYA

Wien, die Hauptstadt Österreichs, ist für ihre Silvester Feierlichkeiten bekannt und begrüßt jedes Jahr diese besondere Zeit mit traditionellen Ritualen. Das neue Jahr in Wien wird von einer atmosphärischen Begeisterung und einzigartigen Veranstaltungen begleitet.

Viyana, Avusturya'nın başkenti, yılbaşı kutlamalarıyla ünlüdür ve her yıl bu özel dönemi geleneksel ritüellerle karşılar. Viyana'da yeni yıl, atmosferik bir coşku ve eşsiz etkinliklerle doludur.

Ein traditioneller Ferienort ist das Rathaus auf dem Rathausplatz. Hier wird eine riesige Eisbahn aufgebaut, und die Besucher feiern das neue Jahr, indem sie zwischen Tannenbäumen Schlittschuh laufen. Dies markiert auch den Beginn einer Reihe von Veranstaltungen, die durch spektakuläre Lichtshows und Feuerwerke aufgepeppt werden.

Bir geleneksel kutlama mekanı Rathausplatz'daki Belediye Sarayı'dır. Burada dev bir buz pisti kurulur ve ziyaretçiler çam ağaçları arasında kayarak yeni yılın gelişini kutlarlar. Bu aynı zamanda, muhteşem ışık gösterileri ve ateş gösterileriyle renklenmiş bir etkinlik serisinin de başlangıcıdır.

MÜNCHEN-DEUTSHLAND MÜNIH-ALMANYA

München ist eine faszinierende Stadt in Deutschland im Bundesland Bayern und zeichnet sich durch ihren historischen Reichtum aus. Während der Neujahrszeit finden in dieser historischen Stadt zahlreiche traditionelle Veranstaltungen und Feiern statt. Der Münchner Christkindlmarkt am Marienplatz gilt als idealer Ort für Silvestereinkäufe. Weihnachtsmärkte sind farbenfroh mit handgemachten Geschenken, traditionellen deutschen Köstlichkeiten und Desserts.

Münih, Bavyera eyaletinde bulunan ve tarihi zenginlikleriyle öne çıkan Almanya'nın büyüleyici bir şehridir. Yılbaşı döneminde, bu tarih kokan şehirde bir dizi geleneksel etkinlik ve kutlama gerçekleşir. Marienplatz'daki Münchner Christkindlmarkt, yılbaşı alışverişi için ideal bir mekan olarak bilinir. Noel pazarları, el yapımı hediyeler, geleneksel Alman lezzetleri ve tatlıları ile renklenir.

Am Neujahrstag findet in München der Silvesterlauf statt. Am liebsten beginnen die Teilnehmer das neue Jahr mit sportlicher Betätigung in den Stadtparks oder auf privaten Laufflächen. Da die Stadt auch für ihr Nachtleben bekannt ist, finden an Silvester in vielen Bars, Nachtclubs und Restaurants besondere Veranstaltungen und Partys statt.

Yılbaşı günü, Münih'te "Silvesterlauf" adı verilen yılbaşı koşusu düzenlenir. Katılımcılar, şehrin parkları veya özel koşu alanlarında yeni yıla spor yaparak başlamayı tercih ederler. Şehir, gece hayatıyla da ünlü olduğundan, yılbaşı gecesi birçok bar, gece kulübü ve restoranda özel etkinlikler ve partiler düzenlenir.

BASEL-DIE SCHWEIZ- BASEL-İSVİÇRE

Ähnlich wie bei verschiedenen Adventskalendern dient das Adventsfenster dazu, die Tage bis Heiligabend zu zählen. Diese Tradition ist in Dörfern und Kleinstädten der Schweiz weit verbreitet. Worum geht es? In einem Dorf müssen 24 Personen ein oder mehrere Fenster weihnachtlich dekorieren. Jeden Abend, zwischen dem 1. und 24. Dezember, öffnet sich ein Fenster. Jedes Fenster muss geschlossen bleiben, bis es öffentlich bekannt gegeben wird. Vor jedem Fenster versammeln sich Menschen, um zuzusehen, wie das Fenster geöffnet und dekoriert wird. Jedes Fenster muss bis Heiligabend geöffnet bleiben, falls das letzte Fenster am 24. erscheint.

Farklı Noel takvimlerine benzer şekilde, Adventsfenster, Noel arifesine gün saymak için kullanılır. Bu gelenek, İsviçre'deki köylerde ve küçük kasabalarda yaygındır. Neyle ilgili? Bir köyde, Noel temalarında pencerelerinden birini veya birkaçını süsleyen 24 insan olmalıdır. Her akşam, 1 ile 24 Aralık arasında, bir pencere açılır. Her bir pencerenin, kamuya açıklanana kadar kapanması gerekir. Pencerenin açılmasını ve süslenmesini görmek için insanlar her pencerenin önünde toplanırlar. Son 24. Pencerenin ortaya çıkması durumunda her pencerenin Noel Arifesine kadar açık kalması gerekir.

Weihnachten in Basel hat eine besondere und enthusiastische Feststimmung. Vor Ort sind Weihnachtsfeiern in der Schweiz oft eine Zeit, in der Familien zusammenkommen, besondere Mahlzeiten teilen und traditionelle Aktivitäten durchführen. Als lokales Weihnachtsgericht erfreuen sich warme Käseplatten wie Fondue und Raclette großer Beliebtheit. Besonders an kalten Wintertagen genießt man diese Gerichte traditionell mit heißem Käse und Beilagen wie frischem Brot, Kartoffeln oder Gurken. Darüber hinaus stehen in der Schweiz zur Weihnachtszeit verschiedene Desserts hoch im Kurs. Lebkuchenplätzchen, Weihnachtskuchen und verschiedene Schokoladenspezialitäten schmücken die süßen und köstlichen Schweizer Weihnachtstafeln.

Basel'de Noel, özel ve coşkulu bir kutlama atmosferine sahiptir. Yöresel olarak, İsviçre'de Noel kutlamaları genellikle ailelerin bir araya geldiği, özel yemeklerin paylaşıldığı ve geleneksel etkinliklerin gerçekleştirildiği bir zaman dilimidir. Yöresel Noel yemeği olarak, Fondü ve Raclette gibi sıcak peynir tabakları oldukça popülerdir. Özellikle soğuk kış günlerinde, geleneksel olarak sıcak peynirin yanında taze ekmek, patates veya turşu gibi garnitürlerle bu yemeklerin keyfi çıkarılır. Ayrıca, Noel zamanında İsviçre'de çeşitli tatlılar da ön plana çıkar. Zencefilli kurabiyeler, Noel pastaları ve farklı çikolata lezzetleri, İsviçre'nin tatlı ve keyifli Noel masalarını süsler.

Linzer Sterne

Zutaten

250 g. Mehl
0.5 TL Backpulver
1 Stk. Ei
1 Stk Eigelb
50 g Mehl (für die Arbeitsfläche)
150 g. Zucker
1 Prise Salz
0.5 Stk. Zitronenschalen (abgeriebene)
200 g. Mandeln (gemahlene)
1 TL Zimt (TL:Teelöffel)
1 Messerspitze Nelken (gemahlene)
1 Messerspitze Muskatnuss (gemahlene)
250 g. Butter
170 g Johannisbeergelee
Nach Belieben Staubzucker

TL: Teelöffel

Zubereitung

Für die Linzer Sterne das Mehl mit dem Backpulver, Zucker, Salz, Mandeln, Zimt, gemahlene Nelken und Muskatnuss mischen. Ei, Eigelb und abgeriebene Zitronenschale unterrühren. Butter in kleine Stückchen schneiden und nach und nach untermengen. Alles zu einem glatten Teig verkneten. Zu einer Kugel formen, in Frischhaltefolie wickeln und ca. 1 Stunde kalt stellen. In der Zwischenzeit den Backofen auf 175°C (Ober-/Unterhitze) vorheizen und ein Backblech mit Backpapier auslegen. Die Arbeitsfläche mit Mehl ausstreuen. Teig darauf dünn ausrollen und daraus Sterne ausstechen. Die eine Hälfte der Sterne mit Gelee bestreichen, bei der einen Hälfte der Sterne in der Mitte ein Loch ausstechen. Die gelochten Sterne auf die Gelee- Sterne setzen und leicht andrücken. Die Sterne auf das Backblech legen und im Ofen ca. 15-20 Minuten backen. Aus dem Ofen nehmen und auf einem Kuchengitter abkühlen lassen. Mit Staubzucker bestreuen und servieren.

Tipp :Die Linzer Sterne alternativ mit einer anderen Marmelade (z.B. Marillenmarmelade) füllen.

Hrsg. - Hazıl原因lar : Lorin Yelegen - Daniel Sivacioğlu- Edvin Mikailoğlu

M-U-N is F-U-N!

SHT MUN CLUB

We're so excited that we are doing Model United Nations for the first time this year.

We have been in the club for two months and we can say that even now we have developed countless language skills such as debating, critical thinking, writing and we have developed critical thinking and gained stronger awareness of global issues.

So, we will give you a brief information about what we do in MUN club and how all the process works.

These questions will help students to have an idea about this club:

Why should students join MUN? What are the objectives of MUNclub? What skills students develop that will be a reference for their future education?

Model UN can look confusing at first, but you get used to it and more importantly our teacher helps us in many ways.

WHAT IS MUN?

Model United Nations; also known as Model UN, is an extra-curricular activity in where students play the role of delegates from different countries and they try to solve world issues of their so-called country.

For example, a student may be assigned Zimbabwe and will have to solve topics such as ending hunger and poverty considering the policies and perspectives of Zimbabwe.

First thing we did was to learn formal language use and a large number of terms, which seemed confusing at the beginning. Many words are not used in daily life. This language is the language of the UN, which is very formal and does not allow for personal pronouns. For example students should refrain from using "I" instead they say "the delegate of (country)..."

The next thing was to plan weekly club sessions. As a start we watched several videos about world issues, we were instructed on how MUN club debates should be, what steps should be followed to prepare for the countries, what topics are raised and debated in the UN, the organization of UN and its committees and how we can apply for conferences.

Once we understood the organization and flow, our teacher assigned to our country then we started online research for our countries. After that, we explored information about topics of committees considering the country assigned.

Our teacher (advisor) told us that we can only understand and improve in Model UN with experience . So, we decided to go to some conferences. There are a lot of high schools and universities who organize MUN conferences, since we were first MUNers we decided to go on training MUN.

We also want to emphasize that you develop many skills. We want to list what the benefits of MUN are:

YOU....

- Get ready for the future.
- Become intellectual, sophisticated and acknowledged people.
- Raise awareness on global problems.
- Learn and understand people coming from different backgrounds.
- Exchange different views and respecting them
- Develop leadership skills.
- Improve verbal and written English
- You can take full advantage of your MUN experience and network to get into universities and find jobs.

*“... exercise in research,
public speaking, and
teamwork.”*

Presenting arguments or speeches simultaneously in front of others helps you to achieve confidence.

We also practice how to write formal letters such as the “motivation letter” “opening speech”, “position paper” and resolution “Resolution paper”. In order to write them one should learn many phrases and clauses which we mentioned above are definitely not very common in Daily English language.

So, we will be joining two conferences before the end of Semester Break and we hope that we can tell you more in the second half.

Bye for now.

Join this life-changing journey!

JOIN MUN and help to change the World!..

MUN Club member

Katya Menteşe - Elin Alkanlı

QUESTIONNAIRE

ARE YOU ADDICTED TO SOCIAL MEDIA?

What does social media mean for you?

Do you spend so much time on social media?

How often do you use social media?

What do you do in your free time?

Do you go out or do you spend time on social media?

Do you want a social media detox for this Christmas?

If you want to find out how obsessed you are with social media, this quiz is the right place for you! According to your results, we have some advice for you.

QUESTIONS

How much time do you usually spend on social media each day?

- a. Never
- b. Less than an hour
- c. 1-2 hours
- d. 3-4 hours
- e. +5 hours

What do you do in your free time?

- a. Nothing special
- b. Go out with my friends
- c. Sometimes I socialize, sometimes I spend my free time on social media
- d. Spend time with my friends on the internet
- e. Spend all my free time on social media

How long does it take you to edit and upload a story?

- a. I don't edit and upload story
- b. 1-2 minute(s)
- c. 5-10 minutes
- d. 30 minutes
- e. +30 minutes

How many social media applications do you use?

- a. I don't use social media applications
- b. 1
- c. 2-3
- d. 4-5
- e. +6

How many Instagram accounts do you have? (Maybe some fake accounts :))

- a. I don't use Instagram
- b. 1
- c. 2
- d. 3
- e. +4

How often do you check social media notifications?

- a. Once a day
- b. A couple of times in a day
- c. Once an hour
- d. Every 15-20 minutes
- e. Whenever I see notifications on my phone

Imagine you cannot access to social media, how do you feel?

- a. I don't care
- b. Calm
- c. Bored
- d. Exhausted
- e. Anxious

What would you do if you got no likes on a post?

- a. I don't care
- b. It wasn't a good post
- c. I must try harder
- d. I would ask my followers to like my post
- e. I would delete it.

Do you spend time on social media near bedtime or when you're in bed?

- a. Never
- b. Only answer text messages
- c. 10 – 15 minutes
- d. I try to limit it around 30 minutes
- e. Of course! It is my routine.

RESULTS

Mostly As

You don't like social media much. We are not sure you have social media accounts or not. You like to communicate with friends face-to-face.

Our advice: Go on, you know how to use it effectively! You can give some advice to the social media addicts as well. Don't forget we are in a technological era so you should follow the trends.

Mostly Bs

You like some social media applications. You have your own choice and preferences. You find how to balance the use of social media.

Our advice: This is sensible use of social media. Try to do your best!

Mostly Cs

You are not an addict, you know when to put the phone down. You solved the case!

Our advice: There is nothing to worry about because you are not an addict. But you should be careful not to become addicted to social media because you are on the verge.

Mostly Ds

You often find yourself in social media. You post every day and you always follow what your friends post, comment etc. This will affect your school, work and even social life because you always think about social media and its imaginary life.

Our advice: You use social media a bit much. It can affect your life in every area. You should keep yourself away from social media. I know it's not easy, but you can start by reducing the time you spend on your social media. You should try a digital detox.

Mostly Es

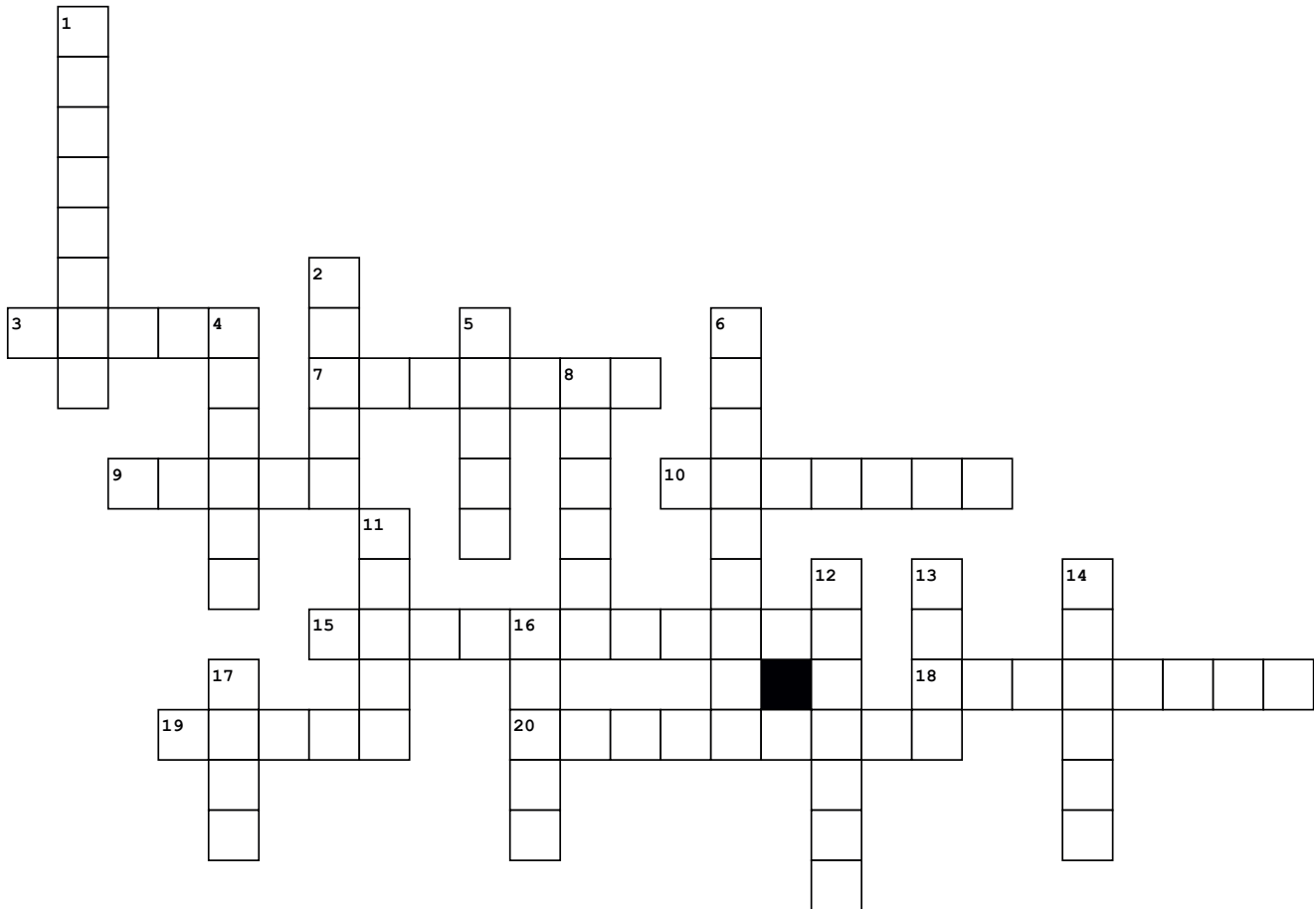
You are an addict. When you are separated from your phone you feel anxious. Social media is a must for you. This will affect your life standards because you will have difficulties in engaging in real life. This is a disorder and it will damage your mental life too.

Our advice: Try turning off notifications in order not see and use your phone. Try to find new hobbies for you. For example, go for a walk, read books, do sports, socialize etc. If you do not feel well then ask for help.

Elen Takıcı (11A) - Lina Nune Yardım (11A) - Aras Özkaya (11A)

Tamar Arapo (11C) - Arek Kazancıyan (11C)

SHT CROSSWORD

Across

- 3. to give a lot of attention to something
- 7. full of people
- 9. not clean
- 10. to understand
- 15. a person who is walking instead of travelling in a vehicle
- 18. roommate
- 19. an illegal action which is punished by law
- 20. costing a lot of money

Down

- 1. the person who tells a story
- 2. fortunate
- 4. floor, level of a building
- 5. terrible
- 6. choice
- 8. not including
- 11. a row of people waiting for something
- 12. belonging to the distant past
- 13. free from danger
- 14. easy to remember
- 16. to move or drive fast
- 17. a short journey

MATEMATİK GENEL KÜLTÜR

Zaman bu dünyanın ruhudur. Kendini kontrol edemeyen hiç kimse özgür değildir.

Günü zihninizde üç kez geçirmeden yatağa gitmeyin. Ne yanlış yaptım? Ne işe yaradım? Ne yapmayı unuttum?

Sayı, biçimlerin ve fikirlerin hükümdarı, tanrıların ve şeytanların nedenidir.

Sayı her şeyin özüydü.

Geometri, ebediyen var olanın bilgisidir.

İplerin vızıltısında geometri, kürelerin aralıklarında müzik vardır.

PİSAGOR KİMDİR?

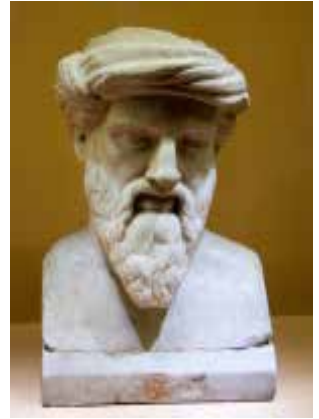
Pisagor, M.Ö. 570 ila M.Ö. 495 yılları arasında yaşamış olan İyonyalı bir filozoftur. Dünya tarihine adını altın harflerle yazdıran Pisagor, ünlü bir matematikçidir. Aynı zamanda Pisagorculuk olarak bilinen akımın da kurucusudur. Pisagor genellikle 'Sayıların babası' olarak da bilinir.

PİSAGOR TEOREMİ

Pisagor, birçoklarının hayatına ilkökul ve ortaokulda işlenen matematik dersleriyle dahil olmuş bir isim. Matematik denildiğinde mutlaka akla gelen Pisagor, Pisagor teoremi ile ünlenmiştir. a kare ile b karenin toplamının c kareye eşit olması formülü ile ifade edilen bu teoride dik üçgenin üç kenarı arasındaki temel ilişki ele alınmıştır. Pisagor teoremi, hipotenüsün karesinin diğer iki kenarın karelerinin toplamına eşit olduğunu belirtir.

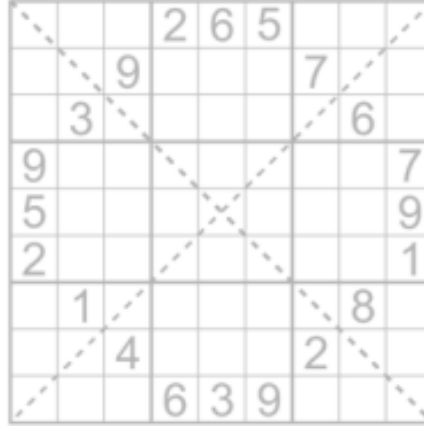
PİSAGOR VE MÜZİK

Eski Mısır'daki kahinlerin ve Babil rahiplerinin ayinlerini müzikle gerçekleşmesi ve müzik formatının matematiksel işlemlerle döküman edilmesi ile müzik Pisagor felsefesinde önemli bir yer edindi. Notalara paralel olarak sayıların da belirli bir düzene bağlı olduğunu savunan Pisagor 1'i tanrısal olarak yorumlarken 10 sayısının tanrısal olanla hiçliğin mükemmel birliği ifade ettiğini savunmuştur. Pisagor öğretisi evrende her şeyin bir sayı ile (özellikle tam sayı) özleştğini öne sürer. 5 rengin, 6 soğuğun, 7 sağlığın, 8 aşkın nedenidir. Düzgün geometrik şekiller de pisagorculukta önemlidir. Pisagor müzik ile de uğraştı. Telin kısalmasıyla, çıkardığı sesin incelendiğini keşfetti. İki telden birinin uzunluğu diğerinin iki katıysa, kısa telin çıkardığı ses uzun telin çıkardığı sesin bir oktav üstünde olduğunu gördü.

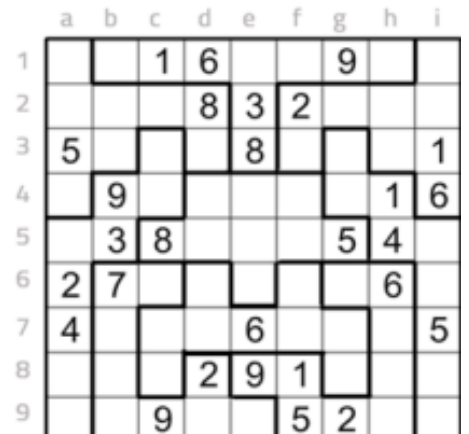
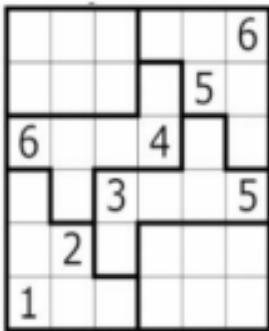
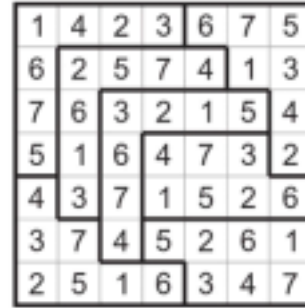
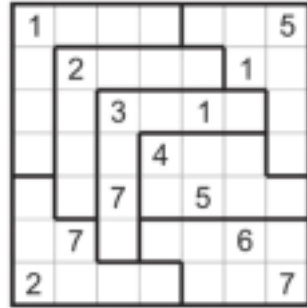
Köşegen sudoku:

Her satırda, her sütunda ve kalın çizgilerle belirtilmiş her bölgede 1'den 9'a rakamlar tam olarak bir kez yer alacak şekilde diyagram doldurulur. Ayrıca, işaretli iki köşegende de aynı rakam olmamalıdır.

Bölgesel Sudoku:

Bölgesel Sudoku'nun klasik sudokudan farklılığı, sudoku bölgelerinin sadece kare veya dikdörtgen değil de birçok farklı geometrik şekil şeklinde olabilmesidir. Resimdeki örnekte gördüğünüz gibi birbirinden farklı birçok bölgesi bulunmasıdır.

Sadece bu resimde olduğu gibi değil her bölgesel sudoku sorusu için farklı şekiller kullanılabilir. Bölgesel sudoku için her rakam; her satırda, her sütunda ve her bölgede sadece bir kere yer almalıdır. Bölgesel sudoku için de, klasik sudokuda olduğu gibi satır, sütun ve bölge taramaları ile rakamları sıkıştırıp eksik olan rakamların bulunması istenir. Ayrıca tüm sudoku çözüm yöntemlerini de kullanabiliriz. Bölgesel sudokuda bölge taramasının göz ile takibi daha zor ve vakit almaktadır.

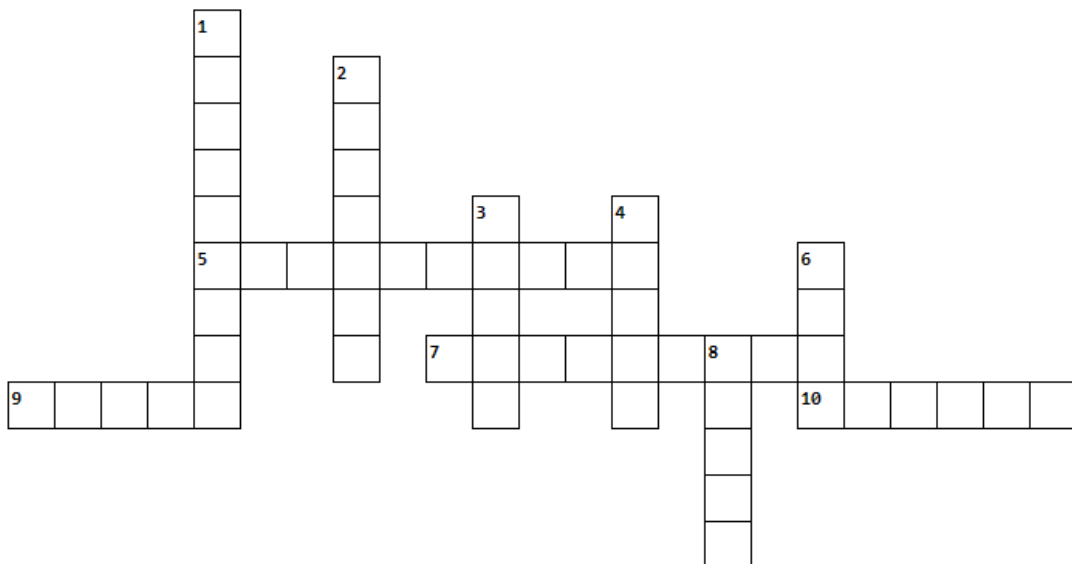
Bölgesel Sudoku (Jigsaw Sudoku)

Yatay

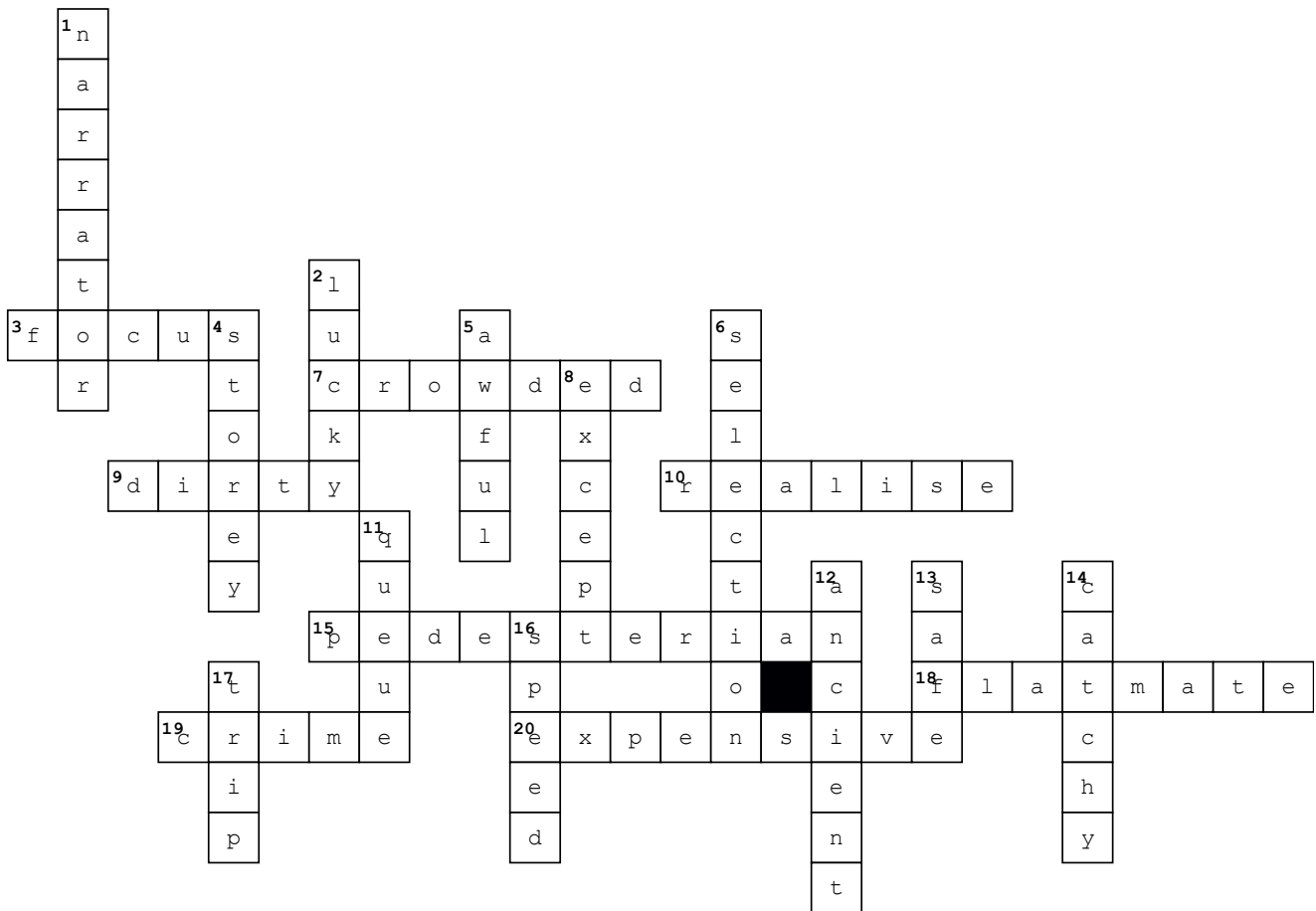
5. “Seversin, kavuşamazsın aşk olur” diyen ozanımız
7. Hızla birbirine vurmak
9. Ahmet Hamdi Tanpınar’ın bir romanının da adı olan, günümüzde parayla satın alınmadığı iddia edilen dirlik, erinç
10. Dalgınlık veya unutkanlık sonucunda oluşan

Dikey

1. Antik Roma’nın gösteri silahşorü
2. Kanı mavi renkte olan bir deniz canlısı
3. Panik, korku, üzüntü bildiren bir ünlem
4. Beğeni ve onay belirten el hareketi
6. Aşırılık ve israfla sağlanan gösteriş
8. Her şeyi olumsuz ve kötü yanlarıyla ele alan

SHT CROSSWORD

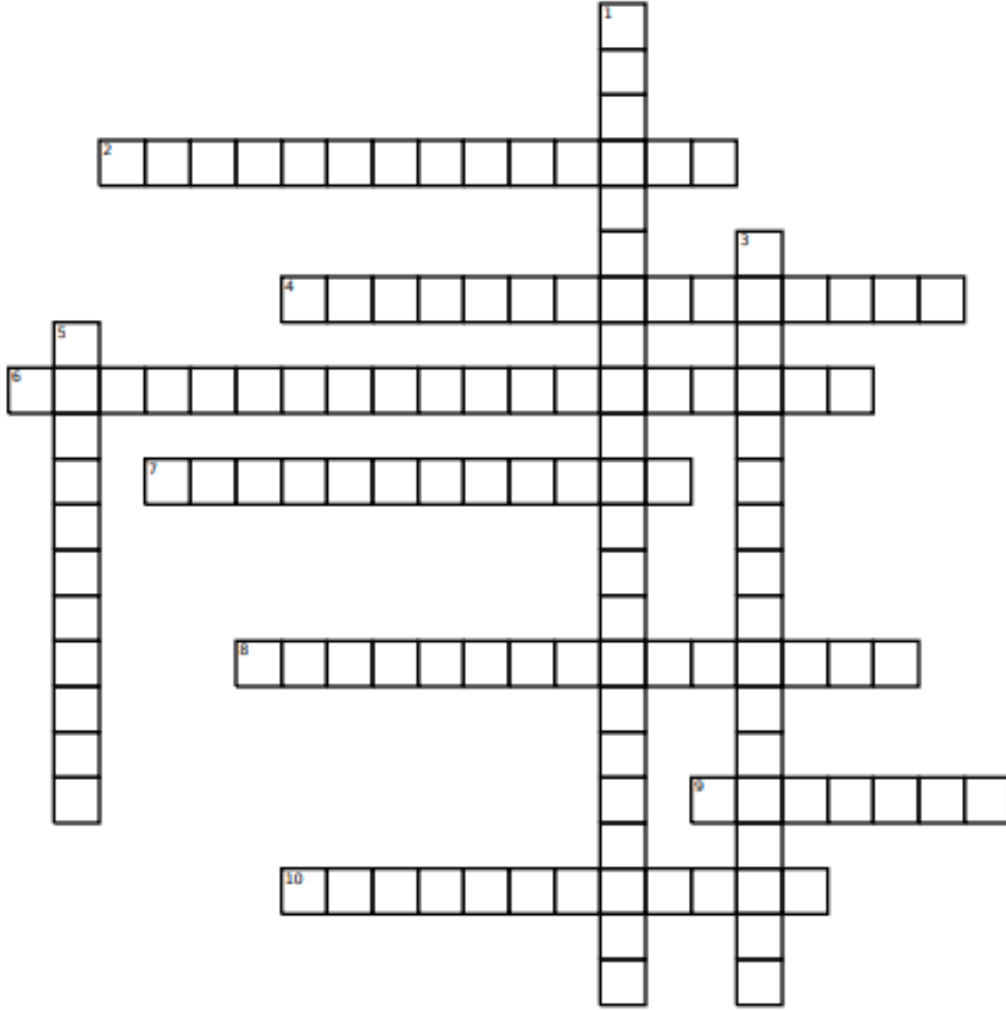
Across

- 3. to give a lot of attention to something
- 7. full of people
- 9. not clean
- 10. to understand
- 15. a person who is walking instead of travelling in a vehicle
- 18. roommate
- 19. an illegal action which is punished by law
- 20. costing a lot of money

Down

- 1. the person who tells a story
- 2. fortunate
- 4. floor, level of a building
- 5. terrible
- 6. choice
- 8. not including
- 11. a row of people waiting for something
- 12. belonging to the distant past
- 13. free from danger
- 14. easy to remember
- 16. to move or drive fast
- 17. a short journey

DÜNYADA ÇIĞIR AÇAN FİZİKÇİLER

SAĞDAN SOLA

- 2 Enerjinin minik enerji paketçikleri (kuanta) halinde yayınlandığına dair açıklaması, fizikte bir devrimin ilk adımı oldu ve kuantum fiziğinin temeli haline geldi.
- 4 Klor gazını sıvılaştırmayı başaran ve elektrik motoru ile dinamoyu icat eden ilk kişidir. Kendi ismi ile anılan kafes sistemi dışardaki elektrik alanlardan koruyan bir muhafazadır.
- 6 En önemli başarısı, klasik elektromanyetik teorisinde daha önceden birbirleriyle ilişkisiz olarak gözüken elektrik ve manyetizmanın aynı şey olduğunu kendisine ait olan denklemleri'yle ispatlamasıdır.
- 7 Günümüzde en çok alternatif akım (AC) elektrik kaynağı sistemine ve mühendisliğe verdiği katkılarla tanınmaktadır. 1890'lar boyunca New York ve Colorado Springs'teki yüksek frekanslı güç deneylerinde kablolu aydınlatma ve dünya çapında kablolu elektrik enerjisi dağıtım konusundaki fikirlerini sürdürdü.
- 8 1921 yılında fotoelektrik etki üzerine çalışmaları nedeniyle Nobel Fizik Ödülü'ne layık görüldü. Özel görelilik ve genel görelilik kuramları ile iki yüzyıldır Newton mekaniğinin hakim olduğu uzay anlayışında bir devrim yaratmıştır.
- 9 Antik Yunandaki önemli bilim insanlarından dır. Astronomi, matematik, fizik, mühendislik gibi alanlarda bir çok katkı sunmuştur. Suyun kaldırma kuvveti ile ilgili prensibi kendi adını alır.
- 10 1687 yılında yayımladığı Philosophiæ Naturalis Principia Mathematica kitabı klasik fizik mekaniğinin temelini oluşturmuştur.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

- 1 Kendi ismiyle anılan Belirsizlik İlkesi'ni buldu. Atom yapısı bilgisine katkılarından dolayı 1932 yılında Nobel Fizik Ödülü'ne layık görüldü.
- 3 Tümöyle yeni bir fizik dalı ortaya çıkardı: Radyoaktiflik. 1911'de geliştirdiği "Atom Modeli" onun bilime en büyük katkısıdır. Çekirdekli Atom Modeli olarak da adlandırılır.
- 5 Uranyumla yaptığı deneyler sonucu radyoaktiviteyi keşfetti. Toryumun radyoaktif özelliğini buldu ve radyum elementini ayırttı. 1903 Nobel Fizik ödülü sahibi, 1911 Nobel Kimya ödülü sahibi ve radyoloji biliminin kurucusudur. Çalışmalarıyla bir çığır açan, Nobel Ödülü'nü alan ilk kadın, bu ödülü iki kere alan ilk bilim insanı olmuştur.

NOT: İsim ve soyisim arasında bir kare boşluk bırakacak şekilde doldurunuz.

Surp Haç Tibrevank Ermeni Lisesi

Selami Ali Mahallesi Ekmekçibaşı Sok. No. 7 34664 Üsküdar / İstanbul / TÜRKİYE
+90 216 341 68 77

<https://www.tibrevank.com>

<https://www.facebook.com/OzelSurpHacErmeniLisesi>

<https://twitter.com/Tibrevank>

<https://www.instagram.com/surphactibrevank>

<https://www.youtube.com/user/surphactibrevank>

Künye

Bu yayın sadece alıcının kullanımı içindir. Ticari değildir, para ile satılamaz.
Bütün bölümleri Surp Haç Ermeni Lisesi'ne aittir.

Tekrar basımı, kısmi dahi olsa şekillerinin kopyalanması veya çizilmesi ve tasarımının kopyalanması yasaktır.

ARALIK 2023 Her hakkı mahfuzdur.